

VYSOKÁ ŠKOLA POLYTECHNICKÁ JIHLAVA

Katedra cestovního ruchu

**Nabídka ubytovacích služeb v cestovním ruchu
poskytovaných na principu sdílené ekonomiky**

bakalářská práce

Autor práce: Michaela Musilová

Vedoucí práce: doc. Ing. Kristína Pompurová, PhD.

Jihlava 2020

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Autor práce:	Michaela Musilová
Studijní program:	Ekonomika a management
Obor:	Cestovní ruch
Název práce:	Nabídka ubytovacích služeb v cestovním ruchu poskytovaných na principu sdílené ekonomiky
Cíl práce:	Cílem práce je prozkoumat současnou nabídku ubytovacích služeb v cestovním ruchu, které jsou poskytovány na principu sdílené ekonomiky v České republice, a navrhnout možnosti pro její širší využití.

doc. Ing. Kristína Pompurová, Ph.D.
vedoucí bakalářské práce

RNDr. Eva Janoušková, Ph.D.
vedoucí katedry
Katedra cestovního ruchu

Abstrakt

MUSILOVÁ, Michaela: Nabídka ubytovacích služeb v cestovním ruchu poskytovaných na principu sdílené ekonomiky. Bakalářská práce. Vysoká škola polytechnická v Jihlavě. Katedra cestovního ruchu. Vedoucí práce doc. Ing. Kristína Pompurová, PhD. Stupeň odborné kvalifikace: bakalář. Jihlava 2020. Počet stran 65.

Cílem bakalářské práce je prozkoumat současnou nabídku ubytovacích služeb v cestovním ruchu, které jsou poskytovány na principu sdílené ekonomiky v České republice a navrhnout možnosti pro její širší využití. V teoretické části se tato práce zaměřuje na historii a členění ubytovacích zařízení a na pojem sdílená ekonomika. V praktické části je přes jednotlivé digitální platformy jako Airbnb, HomeAway, FlipKey, LoveHomeSwap a Couchsurfing prozkoumaná současná nabídka ubytovacích služeb, poskytovaných na principu sdílené ekonomiky. Vzhledem na časové a finanční omezení se práce zaměřila na analýzu počtu ubytovacích zařízení poskytovaných na principu sdílené ekonomiky dle jednotlivých krajů ČR, typu sdílení ubytovacího zařízení a průměrné ceny nabízeného ubytování za noc.

Klíčová slova

Ubytovací služby, sdílená ekonomika, cestovní ruch, digitální platformy

Abstract

MUSILOVÁ, Michaela: Offer of accommodation services in tourism provided on the principle of shared economy. Bachelor thesis. College of Polytechnics Jihlava. Department of Tourism. Supervisor: doc. Ing. Kristina Pompurova, PhD. Education degree: bachelor. Jihlava 2020. Number of pages 65.

The aim of this thesis is to explore the current offer of accommodation services in tourism, which are provided on the principle of shared economy in the Czech Republic and propose options for its wider use. In the theoretical part, this work focuses on the history and classification of accommodation facilities and the concept of shared economy. In the practical part, the current offer of accommodation services provided on the principle of shared economy is examined through individual digital platforms. Shared economy accommodation services are offered by digital platforms such as

Airbnb, HomeAway, FlipKey, LoveHomeSwap and Couchsurfing. The digital platforms are described and explored in the practical part. The research is based on the number of accommodation facilities provided on the principle of shared economy according to individual regions of the Czech Republic, type of accommodation sharing and average price per night.

Key words

Accommodation services, shared economy, tourism, digital platforms

Prohlašuji, že předložená bakalářská práce je původní a zpracoval/a jsem ji samostatně. Prohlašuji, že citace použitých pramenů je úplná, že jsem v práci neporušil/a autorská práva (ve smyslu zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů, v platném znění, dále též „AZ“).

Souhlasím s umístěním bakalářské práce v knihovně VŠPJ a s jejím užitím k výuce nebo k vlastní vnitřní potřebě VŠPJ.

Byl/a jsem seznámen/a s tím, že na mou mé bakalářskou práci se plně vztahuje **AZ**, zejména § 60 (školní dílo).

Beru na vědomí, že VŠPJ má právo na uzavření licenční smlouvy o užití mé bakalářské práce a prohlašuji, že **s o u h l a s í m** s případným užitím mé bakalářské práce (prodej, zapůjčení apod.).

Jsem si vědom/a toho, že užít své bakalářské práce či poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠPJ, která má právo ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, vynaložených vysokou školou na vytvoření díla (až do jejich skutečné výše), z výdělku dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence.

V Jihlavě dne 23. dubna 2020

.....
Podpis studenta/ky

Poděkování

Tímto bych chtěla poděkovat mé vedoucí práce doc. Ing. Kristíně Pompurové, PhD. za trpělivost, vstřícnost, užitečnou pomoc, cenné rady a připomínky, které mi poskytla při zpracování mé bakalářské práce. Dále bych chtěla poděkovat mé rodině a příteli, kteří mě po celou dobu psaní práce podporovali.

Obsah

Úvod.....	11
Motivace	11
Cíl práce	12
1 Teoretická část	13
1.1 Ubytovací služby.....	13
1.1.1 Historie a vývoj ubytovacích služeb ve světě	14
1.1.2 Členění, kategorizace a klasifikace ubytovacích zařízení	17
1.1.3 Služby v ubytovacím zařízení.....	21
1.2 Sdílená ekonomika	24
1.2.1 Historie a vývoj sdílené ekonomiky	25
1.2.2 Druhy sdílené ekonomiky	26
1.2.3 Typy služeb poskytovaných na principu sdílené ekonomiky	27
1.2.4 Uplatňování sdílené ekonomiky v ubytovacích službách.....	31
2 Praktická část – současná nabídka ubytovacích služeb cestovního ruchu poskytovaná na principu sdílené ekonomiky v České republice	34
2.1 Nabídka ubytovacích služeb k pronájmu	34
2.1.1 Airbnb	34
2.1.2 HomeAway	39
2.1.3 FlipKey	43
2.2 Nabídka ubytovacích služeb pro výměnu	46
2.3 Nabídka ubytovacích služeb zdarma.....	49
3 Diskuze	51
4 Návrh řešení a doporučení pro praxi.....	54
Závěr	57
Seznam použité literatury	58

Seznam obrázků

Obrázek 1 Ubytovací zařízení Airbnb v ČR podle krajů	35
Obrázek 2 Ubytovacích zařízení HomeAway v ČR podle krajů	40
Obrázek 3 Ubytovací zařízení Flipkey v ČR podle krajů	43
Obrázek 4 Poskytovatelé služeb, kteří mají zájem o výměnu v ČR podle krajů	48
Obrázek 5 Poskytovatelé ubytovacích služeb Couchsurfing v ČR podle krajů	50

Seznam tabulek

Tabulka 1 Počet typů sdílení ubytovacích zařízení Airbnb dle krajů ČR	38
Tabulka 2 Průměrné ceny za noc Airbnb v ČR	38
Tabulka 3 Počet typů sdílení ubytovacích zařízení HomeAway dle krajů ČR	41
Tabulka 4 Průměrné ceny za noc HomeAway v ČR	42
Tabulka 5 Počet typů sdílení ubytovacích zařízení FlipKey dle krajů ČR	45
Tabulka 6 Průměrné ceny za noc FlipKey v ČR	45

Seznam grafů

Graf 1 Typy sdílení ubytovacích zařízení Airbnb v ČR	37
Graf 2 Typy sdílení ubytovacích zařízení HomeAway v ČR	41
Graf 3 Typy sdílení ubytovacích zařízení Flipkey v ČR	44
Graf 4 Typy ubytovacích zařízení poskytovaných pro výměnu v ČR	48

Seznam použitých zkratek

ČR	Česká republika
EU	Evropská unie
AHR ČR	Asociace hotelu a restaurací České republiky
UNIHOST	Sdružení podnikatelů v pohostinství, stravovacích a ubytovacích službách
TZV.	takzvaně
TJ.	to je
ANGL.	Z anglického názvu
EU	Evropská unie
Kč	korun českých
Km	kilometr
EET	Elektronická evidence tržeb
USA	Spojené státy americké
USD	Americký dolar

Úvod

Ubytovací služby jsou pro pobytový cestovní ruch nesmírně důležité a ve své podstatě by bez nich pobytový cestovní ruch nemohl existovat. V současné době se ubytovací služby nabízejí různými způsoby, a jeden z nich budeme v této práci zkoumat.

Ubytovací služby společně s pohostinstvím patří do sekundární nabídky, do tzv. suprastruktury cestovního ruchu. Cestovní ruch ve spoustě krajín výrazně ovlivňuje ekonomickou situaci a vytváří tak nové pracovní pozice v podnicích cestovního ruchu (Linderová, 2013, s. 54).

Mezi pracovní pozice můžeme řadit i obyvatele, kteří se do cestovního ruchu snaží zapojit a mít z něho určitý příjem. Jednotlivec v tomto směru může podnikat například tím, že bude nabízet svůj nevyužitý byt turistům a bude ho sdílet na digitálních platformách.

Kromě klasických ubytovacích služeb můžeme v České republice také objevit ubytovací služby, které jsou poskytovány na principu sdílené ekonomiky a mají v České republice také určitý podíl. Mezi nejznámější digitální platformy, přes které jsou ubytovací služby na principu sdílené ekonomiky nabízeny, patří například Airbnb, Couchsurfing, LoveHomeSwap a mnoho dalších.

Sdílená ekonomika má uplatnění i v jiných oborech. Podle UNWTO (2017) do cestovního ruchu patří také informace, doprava, stravování a ostatní turistické aktivity [1].

Motivace

Pro psaní bakalářské práce si autorka vybrala téma Nabídka ubytovacích služeb v cestovním ruchu poskytovaných na principu sdílené ekonomiky, protože ráda cestuje a v současné době v ubytovacích službách pracuje jako recepční. Českou republiku nemá tolik procestovanou a ubytovací služby na principu sdílené ekonomiky ji přijdou mnohem zajímavější než klasické ubytování. Touto cestou, si také chtěla obohatit dosavadní zkušenosti a znalosti v tomto oboru. Největší motivací také bylo poznání jednotlivých digitálních platforem a zjištění počtu a lokality současných ubytovacích zařízení na principu sdílené ekonomiky.

Cíl práce

Cílem bakalářské práce je prozkoumat současnou nabídku ubytovacích služeb v cestovním ruchu, které jsou poskytovány na principu sdílené ekonomiky v České republice a navrhnout možnosti pro její širší využití.

Při zpracování teoretické části práce vycházíme ze sekundárních zdrojů, zejména dostupné odborné domácí i zahraniční, knižní i časopisecké literatury a relevantní internetových zdrojů. První část práce je rozdělena na dvě subkapitoly. První se zabývá ubytovacími službami, konkrétně jejich historií, členěním a doprovodnými službami, které jsou jejich součástí. Členění ubytovacích služeb bude také obsahovat kategorizaci a klasifikaci, do které se ubytovací služby řadí. Druhá subkapitola teoretické části práce bude obsahovat definice pojmu sdílená ekonomika, historii sdílené ekonomiky, ostatní služby poskytované na principu sdílené ekonomiky a hlavně se budeme detailně zaměřovat na sdílenou ekonomiku v ubytovacích službách.

Praktickou část práce zpracujeme rovněž na základě sekundárních zdrojů získaných analýzou jednotlivých digitálních platforem, přes které jsou ubytovací služby poskytovateli v České republice nabízeny. Poskytované ubytovací služby na principu sdílené ekonomiky budou dále rozděleny do skupin: k pronájmu, pro výměnu a zdarma. V těchto skupinách sdíleného ubytování budeme zjišťovat především jejich počet dle jednotlivých krajů České republiky, typ sdílení a průměrnou cenu za noc. Počet ubytovacích zařízení poskytovaných na principu sdílené ekonomiky dle jednotlivých krajů České republiky budeme zkoumat pomocí digitální platformy, kde si vyhledáme oblast příslušného kraje a na mapě sečteme všechna ubytovací zařízení, která jsou v kraji poskytována. Při výzkumu počtu ubytovacích zařízení poskytovaných na principu sdílené ekonomiky budeme zároveň zkoumat i typ sdílení. Typ sdílení se zobrazuje na mapě u každého ubytovacího zařízení. Budeme zkoumat typy sdílení jako: celá nemovitost, soukromý pokoj a sdílený pokoj. Všechny údaje, které z jednotlivých digitálních platforem získáme, budeme zapisovat do tabulky v Excelu dle jednotlivých krajů České republiky. Průměrnou cenu za noc zjistíme pomocí filtru „cena“, kdy nám digitální platforma vygeneruje, průměrnou cenu za noc. Analýzu jednotlivých digitálních platforem popíšeme a vyjádříme pomocí grafů a tabulek.

V návrhové části se budeme dále parciálně zaměřovat na propagaci a regulaci ubytovacích služeb poskytovaných na principu sdílené ekonomiky v České republice.

1 Teoretická část

V návaznosti na cíl práce je k tématu ubytovací služby na principu sdílené ekonomiky potřeba znát různé pojmy a definice z obou uvedených oblastí. Změříme se proto na ubytovací služby, jejich historii a členění. Součástí ubytovacích služeb jsou také doprovodné služby, které k ubytovacímu zařízení neodmyslitelně patří. Druhou oblastí teoretické části je sdílená ekonomika, která má mnoho podob a definic.

1.1 Ubytovací služby

Ubytovací služby jsou velmi důležitou a nedílnou součástí cestovního ruchu. Podle Gúčika a kol. (2006, s. 192) jsou ubytovací služby soubor na sebe navazujících činností, které souvisí s poskytováním přechodného ubytování mimo místo trvalého bydliště. Činnosti, které spadají do ubytovacích služeb, jsou: rezervování ubytování, přihlášení hosta, pobyt hosta spojený s poskytováním služeb, zúčtování a odhlášení hosta. Poskytovatelé ubytovacích služeb za úplaty nabízí různé kategorie a druhy ubytovacích zařízení.

Malá (2002, s. 29) stejně jako předchozí autor, charakteristiku ubytovacích služeb uvádí jako „*umožnění přechodného ubytování mimo místo trvalého bydliště*“. Vzhledem k pohybu obyvatelstva mimo místo trvalého bydliště, je rozvoj ubytovacích zařízení spojen s politickými, hospodářskými a se sociálními změnami ve společnosti.

Orieška (2010, s. 16) ve své knize, ubytovací služby popisuje jako předpoklad rozvoje pobytového cestovního ruchu. Jako služby, které se vážou na pobyt hostů v ubytovacím zařízení, můžeme dále považovat: poskytování informací, úschovna zavazadel a jejich přeprava, buzení hostů, půjčování společenských her, prodej vybraných druhů zboží a služeb a mnoho dalších.

Čertík (2001, s. 87) uvádí, že by ubytovací služby měly být spojené i se zabezpečením aktivit, které jsou spojené s volným časem a aktivity, které jsou součástí ubytovacího zařízení a můžeme je využít i pro hosty. Volnočasovými aktivitami, jsou myšleny například: sportovní, společenské a kulturní činnosti. Služby, které jsou součástí ubytovacího zařízení, a můžeme je nabízet i hostům jsou: poskytnutí počítače, faxování, připojení k internetu, využití salonku a další.

Podle Křížka a Neufuse (2014, s. 11) je vznik ubytovacích služeb v jakékoliv podobě spojen se vznikem směnného obchodu, pokud jde o civilizaci, popřípadě kulturní okruh. Ubytovací služby se nejvíce spojují s obchodníky, kteří putovali na kratší i velké vzdálenosti za obchodem. Nejčastěji se za obchod považovala: směna stříbra za hedvábí, kožešiny za sůl nebo koření za zlato. Bez ubytovacích služeb, které obchodníkům zajistily uspokojení nejdůležitějších potřeb jako například potřeba odpočinku, spánku, jídla a bezpečí by obchodníci nebyli schopni tyto cesty realizovat. Tuto historii můžeme srovnat i s dnešními potřebami a realizací cest za prací nebo dovolenou. Proto jsou pro nás a pro vývoj cestovního ruchu ve světě, ubytovací služby tak důležité.

Podle Páskové a Zelenky (2002, s. 171) je uspokojení potřeb výrazným „*motivátorem lidských aktivit*.“ V tomto případě bude po celou dobu naším tzv. motivátorem uspokojit hlavně potřeby člověka, které ubytovací služby a služby s nimi spojené, ve všech směrech nabízejí.

Kostková a kol. (2009, s. 107) popisuje tyto potřeby, jejichž nositelem je návštěvník v cestovním ruchu jako fyziologické potřeby (nocleh, jídlo, bezpečí), sociální potřeby (komunikace, uznání) a psychologické potřeby (rozptýlení, seberealizace, zábava).

1.1.1 Historie a vývoj ubytovacích služeb ve světě

Lidé se na cesty vydávali již od starověku, a to nejčastěji za účelem obchodu, studií, vojenského tažení, náboženské pouti nebo jen tak z vlastní vůle. Cestování v minulosti, představovalo mnoho překážek, se kterými se člověk musel vypořádat. V době, kdy nebyly takové dopravní možnosti jako dnes, lidé při cestě bojovali nejčastěji s přírodními živly, které je mohly vážně ohrozit. Těmito přírodními živly byly hlavně sucha, vedra, mrazy, bouřky a sněhové vánice. Nejčastějšími dopravními prostředky ve starověku byly koně, primitivní vozy nebo lidé cestovali pěšky. Symbolem pěších poutníků se stala hůl a mošna. Na těchto cestách lidé řešili základní problém, který by naplnil jejich potřeby, a to ubytování se stravou (Křížek, Neufus, 2014, s. 12).

Stoličný (2015, s. 28) uvádí jisté důkazy, které potvrzují vznik ubytovacích služeb ve starověku. Dokládají to archeologické nálezy a jedním z nich je hliněná destička psaná klínopisem. Destička obsahuje nařízení krále Šulgiho (1800 př. n. l.): „... *ustanovil jsem stanice na zastávkách, přivedl do nich pohostinné lidi. Kdo přijde seshora a kdo přijde*

zdola, najde tam občerstvení a chládek: poutník, jenž jde nočními cestami, najde v nich úkryt jako v opravdovém domě.“

Podle Čurdy a Holuba (2004, s. 20) první zmínky o cestovatelích a uspokojení jejich potřeb pochází z doby kolem r. 2000 př. n. l., kdy nastal rozvoj městských států v dávné Mezopotámii. Udržovat výhodný styk se vzdálenějšími místy měli městské komunity, které vyrůstaly uprostřed zemědělských oblastí. Nejčastějšími důvody byly právě hospodářské a politické. Mezi městy tak vznikaly udržované cesty a podél nich stanice, kde si lidé mohli odpočinout.

Prvním cestovatelem, který dal cestování nový obsah a to poznávání byl Řek Herodotos (5. století př. n. l.). Nejčastěji poznával exotické kraje a životy ostatních národů, které pak podrobněji popisoval ve svých pověstích. Herodotos byl příkladem pro ostatní a tím podnítil zájem o poznávání exotických krajů u ostatních cestovatelů. Největším již uváděným problémem byl v této době problém se stravou a ubytováním. Cestovatelé nejčastěji přenocovali u soukromých osob, které jim tu možnost poskytl, a ubytování cizince hlavně patřilo k dobrým mravům společnosti (Stoličný, 2015, s. 28).

Čurda a Holub (2004, s. 22) 5. století př. n. l. uvádí jako značný nárůst v počtu cestujících, a to hlavně s rozvojem obchodu. U hlavních cest se stavěly hostince, kde přespávali a jedli cestující společně se svými povozy. Zájezdní hostince byly chudé přízemní nebo jednopatrové domy se širokým vjezdem pro vozy cestujících. Cestující dostali malý pokoj, který byl vybavený postelí, lucernou a nočníkem, který tam býval jen ve výjimečných případech. Dalším krokem pro ubytovací služby byl vzestup pohybu obyvatel v klasickém Řecku, který si vynutil vznik velkých společných ubytoven, tzv. pandokeia. Tyto ubytovny nejčastěji využívali kupci a posádky obchodních lodí.

Jako první, kdo se objevil na cestách raného středověku, byly panovnické družiny. Jejich motivem k cestování byly hlavně politicko-náboženské cesty jako například putování 14 českých knížat do Řezna v roce 845, kvůli pokřtění nebo poselstvo moravského knížete Rostislava v roce 863 do Cařihradu. Podle Křížka a Neufuse (2014, s. 12) bylo touhou většiny cestovatelů-křesťanů zhlédnout Svatou zemi.

Dalším typem ubytovacího zařízení, které se rozvíjelo, byly kláštery. Největším motivem k cestování a k jejich využívání byly politicko-náboženské důvody a šíření

křesťanství. Od 11. století začala být mapa Evropy pokryta spoustou klášterů, které ubytovávali nejen poutníky, ale také kupce. Na cestující se bral ohled stejně, a proto se při stavění těchto klášterů myslelo i na ně. Byly pro ně vybudovány samostatné místnosti, kde spali a kuchyně, kde se pro ně vařilo (Stoličný, 2015, s. 43).

Křížek a Neufus (2014, s. 14) uvádí, že další pokroky pro ubytovací služby, se datují od počátku 14. století. Začaly se více rozvíjet již zmiňované zájezdní hostince, které vznikaly v každém větším městě. Zájezdní hostince se nacházely před branami měst, ve městech i v samotném centru města. Na hostince se zavěšovaly ozdobné malované štíty se jménem, které se využívaly jako označení hostince. Cestující, který se chtěl ubytovat, hned věděl, co ho v zájezdním hostinci čeká. Označení znamenalo hned několik věcí a to například: věnec označoval oprávnění k čepování piva nebo vína, kolo bylo signálem, že se můžeme i ubytovat.

Velkým signálem pro rozvoj pobytového cestovního ruchu bylo podle Stoličného (2015, s. 71) Kolumbovo objevení Ameriky v roce 1492. Od té doby se začaly rozvíjet zahraniční obchody a záchytnými body byly přístavy. Scházeli se v nich obchodníci z celé Evropy a pro přespání si zakládaly tzv. ubytovací základny. V některých městech Evropy se už vyvíjeli různé „vymoženosti“ hotelového ubytování.

Ubytovací služby jaké známe dnes, se podle Kostkové a kol. (2009, s. 108) objevila na přelomu 18. a 19. století. V této době se rozvíjela především ubytovací zařízení typu hotel a jeho název vznikl z již zmiňovaného středověkého hostince. Přelom 19. a 20. století přispěl především ke vzniku hotelových sdružení, řetězců a mezinárodních hotelových společností. Celkový rozkvět hotelnictví u nás je spojený hlavně s rozvojem obchodu, lázeňství, cyklistiky a železnice.

Historie ubytovacích služeb ve světě je poměrně rozsáhlá a podnětů k rozvoji ubytovacích zařízení bylo opravdu spousta. V minulosti to s tímto oborem nebylo vůbec lehké, ale každý obchodník se snažil, aby mohl uspokojit potřeby cestovatelů různého typu. Kategorie ubytovacích zařízení se s dalším rozvojem služeb rozšiřovala a je mnoho typů a členění, do kterých je můžeme řadit.

1.1.2 Členění, kategorizace a klasifikace ubytovacích zařízení

Ubytovací zařízení můžeme dělit z mnoha hledisek. Kritérií, do kterých můžeme ubytovací zařízení členit je opravdu spousta. Malá (2002) uvádí tyto nejznámější kritéria: podle velikosti, doby provozu, umístění, převažující klientely a podle druhu zařízení a jeho funkce při uspokojování potřeb cestující veřejnosti.

Z hlediska velikosti můžeme ubytovací zařízení dělit na malá, střední a velká ubytovací zařízení. Malá ubytovací zařízení jsou podle Malé (2002, s. 32) od 5 do 100 pokojů, střední od 101 do 250 pokojů a velká od 251 pokojů a výš.

Křížek a Neufus (2014, s. 22) z hlediska velikosti ubytovacího zařízení, uvádí poněkud jiné členění: malé, střední, velké a mega ubytovací zařízení. V tomto případě má malé ubytovací zařízení pojmout až 50 pokojů, střední od 50 do 150 pokojů, velké od 150 do 400 pokojů a mega ubytovací zařízení od 400 pokojů výše. Můžeme usoudit, že publikace autorů Křížek a Neufus (2014) je novější a bude poněkud pokročilejší, jelikož se ubytovací služby rychle rozvíjejí. V dnešní době je v České republice mnoho ubytovacích zařízení, které mají 400 a více pokojů.

Ubytovací zařízení s největším počtem pokojů v ČR je hotel Hilton Prague, který nabízí 791 pokojů [2].

Doby provozu jsou dalším hlediskem pro členění ubytovacího zařízení. Podle Malé (2002, s. 32) je můžeme dělit na celoroční a sezónní. V celoročním provozu jsou většinou ubytovací zařízení, která svůj charakter uplatní během celého roku. Charakterem ubytovacího zařízení mohou být například atraktivita, které můžeme navštěvovat bez ohledu na to jaké je období nebo také kongresové služby, které jsou často využívány. Sezónní provoz mají ubytovací zařízení, která se nacházejí v sezónní turistické oblasti jako například hory, vodní přehrady, rybníky nebo také moře. V těchto oblastech záleží hlavně na dobrém počasí.

Do sezónní doby provozu patří podle Petru (1999, s. 66) ubytovací zařízení, které poskytují služby maximálně 9 měsíců v roce.

Orieška (2010, s. 118), ale uvádí rozdělení sezóny na dva typy, a to letní a zimní sezónu. Letní sezóna může trvat od 90 do 120 dní.

Ubytovací zařízení podle umístění, dělíme na základě motivace návštěvníků k cestě. Cesty můžeme podnikat za mořem, za kulturou, do hor nebo pod stan k vodní přehradě. Těchto členění je nespočet a Křížek s Neufusem (2014, s. 22) uvádějí ty nejvíce používané: přímořské, horské, městské, lázeňské a rekreační.

Dalším bodem, který Malá (2002, s. 32) představuje, je členění ubytovacího zařízení podle převažující klientely. Nejpoužívanější členění jsou: pro obchodníky (kongresová turistika), rodiny s dětmi a sportovce. Tento typ členění je určitě důležitý, jelikož kongresové akce a klidný víkendový pobyt s rodinou určitě nejdou dohromady. Pokud je to možné, tak by mělo každé ubytovací zařízení mít členění tohoto typu, aby se vyhnulo stížnostem.

Nesmírně důležité je členění podle druhu zařízení a jeho funkce při uspokojování potřeb cestující veřejnosti tj. kategorizace. Kategorizaci popisuje v publikaci Oficiální jednotná klasifikace ubytovacích zařízení ČR (HOTELSTARS.EU, s. 2) a vymezuje několik základních pojmů, které jsou s ubytovacími službami spojené. Prvním pojmem je zmiňovaná kategorizace, kterou chápeme jako proces, kdy dochází k dělení ubytovacích zařízení do jednotlivých kategorií a tříd a ke stanovení rozdílů mezi nimi. Rozdíly určují, do jaké kategorizace se bude ubytovací zařízení řadit. Jednotná kategorizace, není v EU povinná a je na každém státu, jak si kategorizaci ubytovacích zařízení určí. Oficiální kategorizace ubytovacích zařízení v České republice rozlišuje: hotel, hotel garni, motel, penzion, hotel a ostatní ubytovací zařízení [3].

Ostatní ubytovací zařízení jsou zejména ubytovny, koleje, svobodárny, internáty, kempy a skupiny chat nebo bungalovů, vybavené pro poskytování přechodného ubytování [4].

Každá kategorizace ubytovacího zařízení, může podstoupit tzv. klasifikaci, která za určitým počtem hvězdiček zahrnuje množství standardů, které by se měly dodržovat. Pojem klasifikace označuje proces udělení Certifikátu a Klasifikačního znaku dle Oficiální jednotné klasifikace ubytovacích zařízení ČR. Tato klasifikace hraje velkou roli při rozhodování návštěvníka, do jakého ubytovacího zařízení se vydá. Jsou i takové možnosti, kdy tzv. hvězdičky, nejsou všechno a záleží pouze na pohostinnosti a dobrém servisu od personálu. Může se stát, že i krásný čtyřhvězdičkový hotel nebude zdaleka tak dobrý jako dvouhvězdičkový penzion. Klasifikace se dělí do pěti tříd, dle kterých mohou být ubytovací zařízení rozdělena. První třídou, která má pouze jednu hvězdičku je Tourist, dvě hvězdičky má označení Economy, třída Standard má hvězdy tři, čtyři

hvězdičky patří třídě First Class a nejlepší třídou s pěti hvězdičkami je Luxury. Počet hvězdiček ovšem něco znamená a každá třída kategorie hotelu, má jinak stanovené standardy a jsou za jejich splňování zodpovědní. Mezi rozdíly, které se nejčastěji řadí k počtu hvězdiček, patří: úklid a vybavení pokoje, služby recepce, internetové připojení, nabídka snídaní, room service a mnoho dalších kritérií. Zatímco v hotelu s jednou hvězdičkou je součástí pokoje pouze 1 ručník na osobu, ve čtyřhvězdičkovém hotelu má host nárok i na župan a pantofle na pokoji. Těchto rozdílů je opravdu mnoho a hosté již při výběru ubytování očekávají splnění těchto kritérií. Pro dobré hodnocení a spokojenost hosta je důležité tyto standardy dodržovat (HOTELSTARS.EU, s. 2) [3].

Podle Krížka a Neufuse (2014, s. 23) problém klasifikace v Evropské unii spočívá v nejednotnosti, která znemožňuje srovnávat hotely v jednotlivých státech. Pro přesné dodržování standardů a kvality služeb profesní svazy AHR ČR a UNIHOST, na základě usnesení Vlády ze dne 17.7 1999 č. 717 a za podpory Ministerstva pro místní rozvoj ČR a České centrály cestovního ruchu sestavily právě zmiňovanou Oficiální jednotou klasifikaci ubytovacích zařízení České republiky. Tato klasifikace byla sestavena pro kategorie typu: hotel, hotel garni, penzion, motel a botel.

Hotelstars Union je evropský systém a jeho součástí je i Oficiální jednotná klasifikace ubytovacích zařízení České republiky. Tento evropský systém v současné době sjednocuje klasifikační kritéria v rámci: ČR, Německa, Rakouska, Maďarska, Švýcarska, Švédska, Nizozemí, Lucemburska, Litvy, Lotyšska, Estonska, Malty, Belgie, Dánska, Řecka a Lichtenštejnska. Hotelstars má zaručovat stejné parametry pro kvalitu ubytovacích služeb [4].

Klasifikace není obecně závazným právním předpisem a je to jen na provozovateli ubytovacího zařízení, zda touto certifikací podstoupí či nikoliv. Klasifikace ubytovacích zařízení je velice složitý a pečlivý postup, a proto jsou daná jistá pravidla a zásady. Jak již bylo zmiňováno u kategorizace, tak ubytovací zařízení, nemohou být všechna označena od jedné do pěti hvězdiček. Jsou určité výjimky, kdy je klasifikace pouze od jedné do čtyř. Ubytovací zařízení, která nemohou mít větší klasifikaci, než čtyři hvězdičky mohou splňovat i něco více, než je uvedeno v kritériích pro certifikaci ubytovacích jednotek, v tomto případě mají ještě kromě označení s hvězdičkami, navíc ještě označení „Superior“ (HOTELSTARS.EU, s. 6) [3].

Udělení a obnovení certifikátů a klasifikačních znaků poskytují pro své členy i ostatní podnikatele profesní svazy AHR ČR a UNIHOST za úplatu. Po absolvování certifikace, ubytovací zařízení obdrží klasifikační znaky, kterými jsou nejčastěji samolepky a ty mohou mít po dobu tříletého období, (začíná rokem vydání a končí rokem, kdy uplyne tříletá lhůta). Provádí se i kontroly, které zajišťuje pověřený profesní svaz, který klasifikační znak udělil (Křížek, Neufus, 2014, s. 24).

Dalším, velice důležitým bodem, který host při výběru ubytovacího zařízení zvažuje je typ ubytovací jednotky. U tohoto bodu se host musí opravdu zamyslet, jak velký pokoj potřebuje a kolik pojede dětí a dospělých osob. Ve většině ubytovacích zařízení se může spojit s rezervačním oddělením, které mu při výběru pokoje poradí. V některých případech si musí poradit sám a rozhodnout se, jaký typ pokoje pro něj bude nejvhodnější. Pokud host cestuje sám, je jasná volba, že si vybere jednolůžkový pokoj, který je vybavený pouze lůžkem pro jednu osobu. Dalším typem pokoje je dvoulůžkový pokoj, který zaujímá dvě lůžka, ve formě dvoulůžka nebo ve formě dvou umístěných lůžek vedle sebe tzv. twin. V ubytovacím zařízení, kterým se zaměřují na rodiny s dětmi, návštěvník může využít rodinný pokoj, který má tři nebo čtyři pevná lůžka, z nichž jsou alespoň dvě vhodná pro dospělé osoby. Rodinné pokoje jsou většinou řešené jako dva pokoje vedle sebe propojené dveřmi. Neobvyklou a méně známou ubytovací jednotkou je společná ložnice, která se využívá například pro kongresové akce nebo k cvičení v přírodě pro větší skupinku dětí. Větším typem ubytovací jednotky je suite neboli apartmán, který se dělí do více kategorií. První typem je junior suite, což je pokoj, ve které je místo pro sezení. Suite je podobný jako předchozí typ, ale má ubytovací část (ložnici) a část se sedací soupravou (obývací pokoj) odděleně. V apartmá je ještě navíc kuchyň. Méně časté ubytovací jednotky jsou studio a duplex. Studio je ubytování v jednom pokoji s kuchyňským koutem, který využívají především studenti, nebo hosté v rekreačních střediscích, kde si vaří sami. Poslední typ pokoje je duplex, což je ubytování na více podlažích s vyhrazeným propojením jednotlivých podlaží (HOTELSTARS.EU, s. 5) [3].

K výběru ubytovací jednotky neodmyslitelně patří i výběr stravy. Každé ubytovací zařízení má svoje pobytové balíčky a způsoby, jak pobyty prodává. Pobytový balíček bývá většinou cenově zvýhodněný a obsahuje mnoho služeb, které můžeme využít zdarma, jelikož jsou v ceně pobytu. Oriška (2010, s. 118) vymezuje sazby pobytu, u kterých je vždy základní službou ubytování. Nejčastější pobytové sazby jsou ubytování:

bez snídaně, se snídaní, s polopenzí, plnou penzí a all inclusive. Ubytování s polopenzí znamená, že v ceně pobytu máme snídani oběd i večeři. Plná penze zahrnuje i oběd. Jestliže chceme servis i s nápoji, zmrzlinou a službami navíc, můžeme si vybrat tzv. all inclusive. K odlišení těchto ubytovacích sazeb, se dávají hostům pásky na ruku.

1.1.3 Služby v ubytovacím zařízení

Významnou částí služeb v ubytovacím zařízení jsou stravovací služby. Podle Indrové (1996, s. 32) by host měl mít ve většině ubytovacích zařízení možnost se občerstvit ve svém pokoji, nebo v restauračních místnostech. Stravovací služby bývají součástí ubytovacích služeb tzv. pobytové sazby a balíčky, které jsem zmiňovala, na konci předchozí kapitoly.

Podle Oriška (2010, s. 16) stravovací služby zajišťují uspokojování základních potřeb výživy, přispívají k zotavení a vytvářejí větší fond volného času. Pokud host nebude hladový, tak bude mít více síly využít všechny služby, které ubytovací zařízení poskytuje.

Mimo stravovací služby jsou součástí ubytovacího zařízení, i služby, které může host během pobytu využít. Podle Kunešové a kol. (1992, s. 68) je snaha ubytovacích zařízení umožnit hostům využití volného času velmi důležitá k zajištění jejich spokojenosti.

Indrová (1996, s. 30) uvádí, že rozmanitost poskytovaných služeb ovlivňuje i celkové zaměření ubytovacího zařízení na konkrétní klientelu.

Cíle hosta, od kterých se klientela odráží, popisuje Kostková a kol. (2009, s. 107). Mezi tyto cíle řadíme: nevyhnutelnost (stravování, přenocování), volný čas (rekreace, dovolená) a obchod (služební cesta, účast na kongresu). V návaznosti na tyto cíle hosta, musí ubytovací zařízení předpokládat, jaké služby bude návštěvník využívat nejvíce.

Celkovou problematikou služeb v ubytovacím zařízení, se zabývá Oriška (2010, s. 132), který uspokojování poptávky hosta nazývá „*standardem služeb*“. Tento standard služeb ovlivňuje mnoho činitelů, které jsou na poskytování služeb vázané. Prvním faktorem pro standard poskytovaných služeb je charakter ubytovacího zařízení. Charakterem ubytovacího zařízení je myšleno místo, kde se hotel nachází a jaké aktivity můžeme v okolí dělat. Tento charakter je rozdělen na ubytovací zařízení: ve městě, na horách, v lázeňském městě a v rekreačním středisku u vody. Charakterů můžeme uvádět

značně více, jelikož s dobou se vyvíjí mnoho dalších ubytovacích zařízení, které jsme dříve ani neznali. Dalším činitelem, jsou osobní a věcné předpoklady, kterými jsou myšleny hlavně náročnost služeb na prostorové předpoklady a technické vybavení. Pokud chce ubytovací zařízení realizovat služby, musí na to mít dostatečný prostor a vybavení například na stavbu bazénu, garáže nebo sauny. Osobní předpoklady zahrnují pohotovost personálu a dostatečné znalosti k oboru tj. informační služby.

Podle Kostkové a kol. (2009, s. 107) je významnou složkou v poskytovaných službách komunikace s hostem. V tomto případě se nejedná pouze o odborné dovednosti, ale také chování pracovníků k hostům. Ochota pomoci, zdvořilost a přesnost mohou být prvky, které ovlivní spokojenost hosta i jeho opakovanou návštěvu. Důležité je, aby personál zkoumal potřeby a spokojenosti hostů, aby mohl předejít případným stížnostem.

Jak výše zmiňovala Indrová (1996), tak služby ovlivňují hlavně klientelu a odvíjí se od ní. Stejně tak Oriška (2010) v těchto faktorech klientelu zmiňuje. Každý host se liší zvyklostmi, módou, vkusem a hlavně věkovou strukturou a přesně každému z nich musí alespoň nějaká služba pasovat. Příkladem jsou rodiny s dětmi, které rádi využijí dětský koutek na rozdíl od obchodníka na cestách, který si raději od pracovního shonu odpočine u masáže. Činitelem, který výrazně působí na využití služeb je sezóna (zimní, letní). Každé období nám přináší jiné služby, na které musí být ubytovací zařízení připraveno, například venkovní hřiště, minigolf, vnitřní tělocvična, posilovna a mnoho dalších.

Posledním faktorem, který Oriška (2010, s. 132) uvádí je úroveň využití lůžkové kapacity. Tento faktor můžeme chápat jako, mít dostatek služeb, které může host využít, aby strávil delší dobu v ubytovacím zařízení. Každého hosta si můžeme získat tím, že mu poskytneme dostatečné množství služeb, nebude se nudit a přitom si bude připadat obklopen.

Černý a Krupička (2004, s. 42) popisují, že rozsah služeb, které může ubytovací zařízení nabídnout je poměrně široký a záleží především na podnikavosti a snaze hotelového managementu. Služby můžeme dělit na placené a neplacené.

Jak uvádí Oriška (2010, s. 133), tak jednotlivá ubytovací zařízení mohou mít i různý standard placených a neplacených služeb. Tyto služby mají charakter obecně doplňkových služeb ubytovacího zařízení. Čím menší je kapacita ubytovacího zařízení, tím bude mít

menší nabídku služeb. Ovšem není to pravidlem. S vyšší třídou ubytovacího zařízení roste nabídka služeb. Služby, které jsou v nižších třídách považovány za placené, tak ve vyšší třídě jsou službami neplacenými a naopak.

Mezi služby, které jsou placené a poskytují se za peněžní úhradu, podle Černého a Krupičky (2004, s. 42) řadíme například: dopravu zavazadel mimo hotel, půjčování sportovních předmětů, zajištění a provádění pochůzek pro hosta, praní a žehlení obleků, wellness procedury, prodej suvenýrů nebo doplňkového zboží, možnosti hraní minigolfu a mnoho dalších. Neplacenými službami na druhou stranu jsou: donáška zavazadel při příjezdu hosta, úschovna zavazadel, půjčování společenských her, podávání informací o hotelových službách a spousta dalších.

Podle Křížka a Neufuse (2014, s. 29) mezi ostatní služby, které může hotel nabízet, řadíme i služby: recepce, lobby, baru, restaurace a konferenčních prostor. Recepce slouží k přihlášení a odhlášení ubytovaného hosta a většinou nabízí i doprovodné služby a doplňkový prodej (suvenýrů, zboží). K recepci ve větších hotelech patří i služby jako concierge a guest relation, které jsou v lobby. Lobby je prostor, který je propojený s recepcí a slouží k odpočinku hosta, čekání na služby recepce, využívání internetového připojení nebo konzumace potravin a nápojů. Další službou, která bývá součástí ubytovacího zařízení, je bar tj. odbytové společensko-zábavní středisko zaměřené na vydávání alkoholických i nealkoholických nápojů. V některých barech je součástí i nabídka jídel. Mimo baru je důležitá také restaurace, ve které se podávají snídaně, obědy a večeře. Způsob podávání bývá formou bufetu nebo „À la carte“. Poslední služby, které řadíme mezi služby ubytovacích zařízení je pronajímání konferenčních prostor. Konferenční prostory jsou využívány převážně v kongresovém turismu nebo při pořádání večírků a svateb.

Služeb, které spadají do oblasti ubytovacího zařízení je, opravdu nespočet a každé zařízení si je přizpůsobí podle jejich kritérií a členění. Jak jsem zmiňovala, tak jsou pro tento obor velmi důležité. Před začátkem naší vysněné dovolené se mnoho lidí dívá na recenze, které poskytuje každý portál formou digitálních platforem a srovnává, které ubytovací zařízení je lepší. Hodnotí se jak cena, vybavení, zařízení hotelu, tak personál a služby, které hotel nebo jeho okolí poskytuje. Ubytovací zařízení si můžeme objednat i formou tzv. sdílené ekonomiky, kterou budu v další kapitole popisovat.

1.2 Sdílená ekonomika

Sdílená ekonomika, je pojem, který se sice objevuje čím dál častěji, ale mnoho lidí ho nezná, nebo neví s čím si ho spojit. Sdílená ekonomika má mnoho názvů, jak v českém, tak v anglickém jazyce. Nejčastější termín, který se využívá je „*sdílená ekonomika*“ nebo také „*shared economy*“. Dalšími názvy, pod kterými se skrývá pojem sdílená ekonomika, jsou: „*kolaborativní ekonomika*“, nebo „*peer-to-peer ekonomika*“ (UNWTO, 2017, s. 12) [1].

Podle studie firmy Deloitte (Bohatství bez vlastnictví, 2017, s. 3), která se zaměřuje na služby financování, sdílená ekonomika nemá žádnou přesnou definici a je velice těžké ji vymezit. V širším smyslu ji lze chápat jako upřednostňování přístupu ke zboží a výrobním faktorům za pomoci digitálních platform spíše než vlastnictví tohoto zboží a výrobních faktorů [5].

Podle internetového portálu (www.e15.cz) lze sdílenou ekonomiku chápat jako „*pomoc vytěžit vlastníkům maximum z jejich majetku*“ [6].

Z pohledu cestovního ruchu UNWTO (2017, s. 4) definuje nové služby na platformě, tj. sdílenou ekonomiku jako obchodní modely, v nichž soukromé osoby nabízejí turistické zboží nebo služby návštěvníkům prostřednictvím digitálních platform. Sdílená ekonomika má v cestovním ruchu mnoho segmentů, do kterých spadá. Nejčastěji ji, ale spojujeme s ubytováním, dopravou, gastronomií a s poskytováním informací. Sdílení těchto služeb bývá také často nazýváno jako *spoluspotřebitelství* [1].

Spoluspotřebitelství je jedním z pojmů, kterým sdílenou ekonomiku můžeme také vyjádřit, jelikož to jsou horizontální občanskoprávní vztahy dvou či více nepodnikajících fyzických osob tzv. *spotřebitelů* (Pichrt, Boháč, Morávek, 2017).

Podle Charanzové (2016, s. 14) je *spoluspotřebitelství* složeno z pojmu *spotřebitel*, který je velmi zásadní a díky spotřebitelům se ekonomice daří. Právě poptávka vzešla od spotřebitelů a nese nové příležitosti pro poskytovatele i zákazníky. Je možné, že lidé budou stále méně potřebovat věci vlastnit a stále více budou věci sdílet s někým dalším [7].

1.2.1 Historie a vývoj sdílené ekonomiky

Vzhledem k tomu, že nás sdílená ekonomika v současnosti provází na každém kroku, mnoho lidí si myslí, že je to novodobý a moderní trend. Ve skutečnosti je sdílená ekonomika podle Deloitte (Bohatství bez vlastnictví, 2017, s. 4) *“historický nástroj využívaný ke zmírnění dopadů nízké produktivity v tehdejších ekonomikách”* [5].

Codagnone a Martens (2016, s. 4) uvádí, že si jednotlivci hledají způsoby, jak organizovat sdílení zdrojů už po tisíciletí. Sdílení aut bylo na trh uvedeno v roce 1948 v Zurichu a bylo velmi oblíbené i po zemích severní Evropy. V 80. letech 20. století bylo provozováno i mnoho neziskových organizací, založených na komunitě družstva [8].

Začátky ve sdílení automobilů podle Deloitte (Bohatství bez vlastnictví, 2017, s. 4) byly během 2. světové války v USA, kdy byl nedostatek pohonných hmot i civilních aut. Historie sdílené ekonomiky souvisí i se spoustou dalších služeb. První jsou tzv. izraelské kibucy, u kterých se sdílená ekonomika začala ukazovat formou hospodaření kolektivního (sdíleného) vlastnictví. Mezi historii sdílení patří i knihovny, které byly dříve velmi rozšířené. Dnes tomu tak bohužel kvůli komunikačním technologiím není. Knihy byly dříve velmi drahé, na to aby si každý mohl dovolit nějakou koupit. Zavedli se knihovny, aby si lidé za menší poplatek mohly knihy vypůjčit a sdílet je s ostatními. Italské kooperativní hnutí je dalším bodem pro historii sdílené ekonomiky. Soustředilo se na dodávku elektřiny italským farmářům. Posledním bodem z historie sdílené ekonomiky je stavební spoření, které je dnes populární formou sdílení financí uvnitř malé komunity [5].

Prvními předchůdci dnešního modelu sdílené ekonomiky jsou také dnes velice známé využívané digitální platformy jako například aplikace eBay (1995) k nabízení zboží a aplikace Craigslist (1995) k nabízení pronájmu a kulturních událostí. Mezi předchůdce modelů sdílené ekonomiky patří také velice používaný portál Wikipedie (2001), který umožňuje sdílení informací mezi ostatními. Nejvyhledávanějšími informacemi jsou přitom: památky, města a historie [9].

Sdílená ekonomika v 21. století začala postupně upadávat a to z důvodu ekonomického růstu a s poklesem nedostatku spotřebního zboží. K dalšímu obnovení sdílené ekonomiky došlo kolem roku 2008 – 2009. V tomto roce se začala vyvíjet technologie,

chytré telefony a rychlý internet, který je v dnešní době pro fungování sdílené ekonomiky velmi důležitý (Deloitte, Bohatství bez vlastnictví, 2017, s. 4) [5].

1.2.2 Druhy sdílené ekonomiky

V návaznosti na spoluspotřebitelství, může mít podle Hůlky (Pichrt, Boháč, Morávek, 2017) tento pojem několik forem. První formou je spotřebitelství institucionalizované, což znamená, že si několik fyzických osob založí spolek nebo sdružení, které slouží k uspokojení potřeb jednotlivých členů spolku například možnost využívat osobní automobily. Druhá forma spoluspotřebitelství je tzv. neinstitucionalizovaná, kdy jde pouze o jednu osobu, která vlastní nějakou věc. Tuto věc dočasně nebo krátkodobě nepotřebuje a může ji za úplatu na určitou dobu pronajmout nebo přenechat jiné osobě. Úplatou není myšleno dosažení zisku, ale uhrazení nákladů, které na věc jsou. Příkladem neinstitucionalizované formy spoluspotřebitelství je pronájem bytu nebo auta.

Z hlediska spoluspotřebitelství jsou tři druhy aktérů, kteří spolu v rámci sdílené ekonomiky obchodují: zprostředkující subjekty, poskytovatel a uživatel [10].

UNWTO (2017, s. 16) ve své publikaci za aktéry nových platform služeb cestovního ruchu považuje: poskytovatele služeb, digitální platformy a uživatele těchto služeb nebo produktů [1].

Zprostředkující subjekty ve sdílené ekonomice hrají velkou roli a jsou těmi, kteří umožňují, aby se spojil vlastník a spotřebitel. Zprostředkovatelé musí plnit několik předpokladů. Nejhlavnějším předpokladem je neustálé vyhledávání a disponování dostatečným množstvím nabídek sdílení. Dále musí obstarat snadnou, rychlou a spolehlivou cestu, jak umožnit vzájemnou komunikaci možných partnerů před a po uzavření smlouvy a musí zajistit a zkontrolovat smlouvu tak, aby se zamezilo nepříznivému jednání, například zabezpečit příslušné platby a další. Zprostředkující subjekt spojuje vlastníky a spotřebitele většinou pomocí digitální platformy [10].

Podle Boháče a kol. (2017) má zprostředkovatel kromě zajištění prvotního kontaktu vlastníka tj. poskytovatele a uživatele, také na starost i související služby s tím spojené. Za zprostředkující subjekt můžeme tedy považovat osobu nebo instituci, která má na starost digitální platformu a spravuje ji.

Dalším aktérem je poskytovatel tj. osoba, která vlastní služby nebo statky a aktivně je sdílí za účelem přivýdělku nebo za účelem pokrytí nákladů na nevyužitou věc. Třetím druhem aktéra ve sdílené ekonomice je uživatel, který využívá služeb, které poskytuje poskytovatel [10].

UNWTO (2017, s. 14) uvádí tři druhy sdílení. Prvním druhem je tzv. peer - to - peer nebo P2P (spotřebitel – spotřebitel). V tomto případě sdílení probíhá mezi dvěma jednotlivci, kteří statek vlastní a nabízí konkrétní služby, které mezi sebou sdílejí. Službami v tomto případě mohou být: ubytování (Airbnb), doprava (Uber) a další. Dalším druhem je B2C sharing nebo také business to consumer (firma – zákazník). Nejčastějším příkladem u tohoto druhu sdílení je sdílení aut na komerční bázi mezi spotřebiteli u vozů, které vyrobily a vlastní automobilky (DriveNow). Posledním druhem, do kterého se aktéři sdílené ekonomiky mohou řadit je tzv. business to business (firma – firma). Firmy si v tomto případě mohou navzájem vypůjčit nevyužité prostory nebo vybavení nejznámější digitální platformou je v tomto ohledu LiquidSpace [1].

Všechny zmiňované druhy sdílené ekonomiky spravují digitální platformy, které jsou pro sdílenou ekonomiku nedílnou součástí. Právě digitální platformy usnadňují setkání nabídky a poptávky a s jejich vývojem bude růst i sdílená ekonomika.

Botsman (2015) digitální platformy popisuje jako tržiště nebo jiný digitálně založený mechanismus používaný k usnadnění výměny [11].

Na tomto tzv. digitálním tržišti, můžeme nabízet různé druhy služeb. Nejčastějšími nabízenými službami jsou právě služby spojené s cestovním ruchem nebo s uspokojením základních potřeb člověka.

1.2.3 Typy služeb poskytovaných na principu sdílené ekonomiky

Produkty nebo služby, které návštěvníkům nabízejí digitální platformy, UNWTO (2019, s. 8) z hlediska cestovního ruchu rozdělilo do pěti hlavních oblastí: informace, ubytování, doprava, jídlo a ostatní turistické aktivity [12].

Veber a kol. (2016, s. 12) uvádí mnoho dalších segmentů, do kterých sdílená ekonomika spadá. Těmito segmenty jsou například peníze, domov, móda, zábava, domácí mazlíčci, zemědělství a mnoho dalších [13].

V návaznosti na cíl práce, jsou pro nás nejdůležitější již zmiňované digitální platformy, které řadíme do oblasti cestovního ruchu.

První oblastí, kterou UNWTO (2017, s. 15) popisuje, jsou informace. Než se návštěvník vydá na dovolenou, tak si hledá informace o zamýšlené destinaci. V rámci sdílené ekonomiky může využít digitální platformy jako TripAdvisor nebo Yelp [1].

TripAdvisor je největší digitální platforma s informacemi o cestování na světě. Tato webová aplikace pomáhá cestovatelům, aby si užili jejich dovolenou naplno, a poskytuje jim stovky recenzí a názorů na ubytování, restaurace, zážitky, letecké společnosti a plavby. Aplikace umožňuje také porovnávat ceny. Je k dispozici na 49 trzích a ve 28 jazycích [14].

Aplikace Yelp se drží heslem: „*Spojujeme lidi se skvělými místními podniky*“. Na této aplikaci návštěvníci naleznou recenze na ubytování, restaurace, tipy na výlety, služby pro domácnost, autoservisy a mnoho dalších [15].

Další oblastí, kterou UNWTO (2017, s. 15) uvádí, je doprava. Doprava je čím dál více populárnější formou sdílené ekonomiky a je známá především ve využívání společných: jízdních kol (bikesharing), aut (carsharing) a míst v automobilech na kratší a delší vzdálenosti [1].

Sdílení jízdních kol je jednou z možností sdílené ekonomiky v dopravě a turisty je hojně využívána. Tzv. bikesharing funguje na principu vypůjčení kola na krátkodobou dopravu. Pro vypůjčení jsou určena různá stanoviště, kde si jednotlivec kolo vypůjčí a pak ho zase vrátí. Platba probíhá online přes digitální platformu. Ihned po přijetí platby se kolo odemkne a návštěvník může vyrazit na cestu. Mezi známé digitální platformy, přes které se poskytují jízdní kola, řadíme: Rekola, Nextbike, Velonet, Freebike a mnoho dalších [16].

Další oblíbenou možností sdílené ekonomiky v dopravě je společné využívání automobilů, neboli carsharing. Carsharing je klasické půjčování aut, které jsou většinou umístěna na libovolných ulicích ve městě, a nalezneme je pomocí digitálních platform. Před zahájením jízdy, je zapotřebí, aby se na platformě uživatel služeb zaregistroval, dodal všechny podklady jako například údaje z řidičského oprávnění a občanského průkazu a online přes aplikaci zaplatil jízdu. Pro odemčení nepotřebuje žádné klíčky, protože auto lze otevřít ihned po zaplacení pomocí aplikace. Mezi nejvyužívanější

digitální platformy se řadí: Car4Way, Re.volt, Ajo, AutoNaPúl, Anytime, Car2Go, GoDrive a další [17].

Nesmírně důležitou možností sdílené ekonomiky v dopravě vůbec, je společné využívání míst v automobilech, které dále řadíme na dva typy, a to na kratší a delší vzdálenosti. Prvním typem je společné využívání míst v automobilu na kratší vzdálenosti, mezi který řadíme digitální platformy jako: Uber, Bolt, Taxify, Liftago, Lyft a Grab. Tyto digitální platformy jsou využívány na stejném principu jako taxi služba (UNWTO, 2017, s. 37) [1].

Podle Kruliše a Rezkové (2016, s. 12) se zákazníci k platformě typu Uber, přiklání z mnoha různých důvodů. Nejatraktivnější je snadné používání mobilní aplikace, která umožňuje jízdu „taxi“ bez hotovosti v peněženke. Snadná fakturace a transparentní monitoring jízd, je vhodný také pro firmy, které platí svým zaměstnancům jízdu po městě. Cenové nabídky za jízdu se mění i v závislosti na čase. Jízda přes společnost Uber v kategorii UberPop uživatele vyjde o 8 Kč/km levněji než přes klasické Taxi Praha [18].

Využívání míst v automobilu na delší vzdálenost je vhodné pokud si uživatel automobilu chce snížit náklady na cestu nebo nemá dostatečné kvalifikace k jeho řízení. Poskytovatelé těchto služeb vypisují trasy prostřednictvím digitální platformy, a pokud má uživatel o jízdu zájem, přihlásí se. Tento typ spolujízdy také závisí na hodnocení řidiče, které je v aplikaci uvedeno a podle něj si cestující může vybrat vhodného řidiče. Mezi známé platformy patří: Carpul, Jízdomat, BlaBlaCar a další [19].

Další služba, která je poskytovaná na principu sdílené ekonomiky je stravování, které je podle UNWTO (2017, s. 15) dalším odvětvím cestovního ruchu. Veškeré sdílené stravovací služby, se uskutečňují v domácím prostředí poskytovatele služeb. Mezi nejvyužívanější platformy, které jsou známé i v ČR patří: Uber Eats, Livali, Eatwith a další [1].

Uber Eats je platforma, která spadá i do sdílené ekonomiky v dopravě a přes digitální platformu si uživatel ve sdílené ekonomice může objednat oblíbené jídlo. Pokrm, který si vybere, mu řidič Uberu doveze na místo, které si uživatel určí. [20].

Livali je nová česká mobilní aplikace, která se snaží propojit uživatele, kteří mají přebytečné jídlo s lidmi, kteří by s radostí jídlo zpracovali. Myšlenkou aplikace je

předcházení plýtvání jídla a podpora socializace mezi lidmi. Jídlo stačí vyfotit a sdílet v mobilní aplikaci, kde se ihned ukáže na mapě. Zájemci tak mohou podle polohy kontaktovat poskytovatele a dle domluveného času si jídlo vyzvednout [21].

Eatwith je největší platformou, která nabízí kulinářské zážitky s místními obyvateli ve více než 130 zemích. Aplikace umožňuje spojovat lidi, kteří mají zájem strávit volný čas s hostiteli, kteří nabízejí svoje speciality. Sdílená ekonomika, je v tomto ohledu velice zajímavá a naplňuje přání návštěvníka poznat gastronomii jiných zemí z pohledu místních obyvatel. Restaurační zařízení to cestujícím nenapodobí tak dokonale, jak samotný hostitel [22].

Další oblastí sdílené ekonomiky v cestovním ruchu jsou podle UNWTO (2017, s. 15) turistické atraktivity, které jsou primárním motivem návštěvy cílového místa. Mezi turistické atraktivity můžeme řadit prohlídky s průvodcem, výlety a atrakce různého typu. Digitální platformy, které se zaměřují především na turistické atraktivity, jsou: ToursByLocals, Xplór a další [1].

Aplikace ToursByLocals má na starost spojování cestujících s místními průvodci pomocí digitální platformy. V České republice tuto platformu můžeme využít hlavně v Brně, Českém Krumlově, Kutné Hoře, Olomouci a v hlavním městě Praze [23].

Xplór je naopak od aplikace ToursByLocals, platforma, kde se s žádným průvodcem nesetkáme, ale každý cestující může na Xplór sdílet turistickou atraktivitu, kterou navštívil. Aplikace je využívána především v České republice a na Slovensku [24].

Všechny tyto oblasti sdílené ekonomiky z hlediska cestovního ruchu jsou spojené s tou nejhlavnější oblastí, kterou je ubytování. Ubytovaní si účastník cestovního ruchu vybírá v návaznosti na poloze stravovacích zařízení, turistických atraktivit i na dopravní dostupnosti. Někdy se stane, že na vybraném místě, není žádné ubytovací zařízení a veškeré klasické portály pro ubytování nic nenabízejí. Jedním ze způsobů, který by uživateli hledání usnadnil, je právě sdílená ekonomika v ubytovacích službách. V této oblasti je mnoho alternativ pro ubytování.

1.2.4 Uplatňování sdílené ekonomiky v ubytovacích službách

Podle Kruliše a Rezkové (2016, s. 18) sdílené ubytování představuje systém, ve kterém hostitel nabízí návštěvníkům ke krátkodobému užívání, buď celou svou nemovitost, soukromý pokoj nebo sdílený pokoj [18].

UNWTO (2017, s. 30) uvádí tři možnosti sdíleného ubytování: k pronájmu, pro výměnu a zdarma. Mezi nejvyhledávanější platformy, přes které poskytovatelé služeb nabízejí ubytování k pronájmu, na principu sdílené ekonomiky patří: Airbnb, HomeAway a Flipkey. Digitální platforma, přes kterou hostitel nabízí výměnu domu nebo bytu je LoveHomeSwap a možnost ubytování zdarma, poskytovatelé nabízí přes aplikaci Couchsurfing [1].

Hostitel tj. ubytovatel tyto služby poskytuje přes aplikaci pro chytré telefony nebo jiná zařízení, za účelem získání zákazníků. Za poskytnuté služby dostane poskytovatel zapláceno. Cena za poskytované služby je uvedena na digitální platformě a platba probíhá online před uskutečněním pobytu přes aplikaci (Kancelář veřejného ochránce práv, 2019, s. 1) [25].

Uživatelé, kteří se stanou hostiteli ve sdílených aplikacích lze podle Kruliše a Rezkové (2016, s. 19) dělit do dvou skupin. První skupinou jsou profesionální hostitelé, kteří usilují o největší sledovanost svých nabídek. Pro sledovanost využívají jakékoliv platformy, které jejich nabídky šíří mezi širší okruhy potenciálních zákazníků. Ve druhé skupině jsou jednotlivci, kteří jako hostitelé nabízejí svoji nemovitost nebo její část, za účelem vytvoření dodatečného příjmu. Hostitel, který ubytování poskytuje tímto způsobem, má velmi omezený výběr platform, přes které bude ubytování sdílet [18].

Sdílené nebo tzv. peer-to-peer ubytování také umožňuje širší výběr destinací pro turisty, zvyšuje délku pobytu, frekvenci cestování a počet aktivit, které se turisté v cíli účastní [26].

Tento trend ubytování se stále rozvíjí a digitální platformy na trhu přibývají. UNWTO (2017, s. 31) ubytovací služby nabízené prostřednictvím digitálních platform popisuje jako možnost vzniku různých příležitostí a výzev. Poskytovat sdílené ubytování, ovšem nemůže každý, a proto jsou určitá opatření, které jsou nutné dodržovat [1].

Ubytovací služby jsou ve sdílené ekonomice často spojovány s nájmem, ale tyto pojmy mezi sebou mají mnoho rozdílů. Nájem bytu nebo domu je sjednaný jednorázově na

delší dobu (měsíce, rok) kdežto ubytovací služby jsou poskytovány opakovaně vícero různým zákazníkům na krátkou nebo přechodnou dobu (dny, týdny). Ubytovací služby jsou poskytovány za účelem rekreace nebo k vyřízení pracovních úkolů, zatímco nájem je nabízen především k zajištění domácnosti nájemce (Kancelář veřejného ochránce práv, 2019, s. 2) [25].

Selucká (2005, s. 135) uvádí, že nájem bytu slouží k uspokojování základní lidské potřeby tj. potřeby bydlení. Na druhou stranu, návštěvník v cestovním ruchu chce uspokojit základní fyziologické potřeby (nocleh, jídlo, bezpečí) spojené s rekreací nebo cestou za prací.

Dalším rozdílem mezi nájmem a ubytovací službou je poskytování doprovodných služeb k ubytování. Ubytovatel v případě ubytovací služby nabízí služby jako například úklid pokoje, výměna ložního prádla, zajištění snídaně nebo nákupu potravin, průvodcovské služby a mnoho dalších. Pronajímatel v tomto případě žádné doprovodné služby nenabízí. Doprovodné služby jsou spojené i s opravami bytu, které si nájemce provádí sám, ale návštěvník v ubytovacím zařízení je neprovádí a tyto opravy dělá ubytovatel sám. Rozdíl mezi pojmy nájem a ubytovací služba je i v ceně. Ubytovatel si účtuje za den nebo maximálně týden a cena se odvíjí od sezóny, zatímco pronajímatel ve své nabídce uvádí sazbu za měsíc nebo delší časové období (Kancelář veřejného ochránce práv, 2019, s. 2) [25].

Poskytovat ubytovací služby není jednoduché, a proto jsou ve srovnání s obyčejným pronajímáním bytu určena další rozlišení. Pokud pronajímatel pronajímá svůj byt, tak ho dle zmiňovaných pravidel pronajímá na dobu delší než měsíc nebo rok. Pronajímatel se v tomto případě osvobozuje od DPH (§ 56 ZDPH), nepotřebuje živnostenské oprávnění a nemusí platit sociální a zdravotní pojištění. Jediné co pronajímatel platí, je 15% daň z příjmu z nájmu. V případě ubytovacích služeb, ubytovatel musí mít živnostenské oprávnění, platit sociální a zdravotní pojištění a DPH (§ 56 ZDPH). Pokud by návštěvník platil hotově, je za potřebí, mít evidenci tržeb podle zákona o EET [27].

Většina poskytovatelů ubytovacích služeb si platbu žádá předem kartou přes digitální platformy a i tyto platby je nutné evidovat přes EET [28].

Pokud ubytovatel poskytuje ubytovací služby, poskytuje je na základě živnosti volné a nemusí prokazovat žádné odborné způsobilosti. Je ale nutné, aby splňoval všeobecné podmínky, kterými jsou svéprávnost a bezúhonnost [29].

To, jestli je ubytovatel opravdu podnikatelem a je nezbytné, aby měl živnostenské oprávnění, si může ověřit v živnostenském zákoně. Podnikání je tedy činnost vykonávaná: soustavně, samostatně, vlastním jménem, na vlastní odpovědnost a za účelem dosažení zisku. V rámci sdílené ekonomiky do tohoto typu spadá mnoho ubytovatelů. Pokud živnostenské oprávnění ubytovatel nemá, ale služby poskytuje, tak jak jsou uvedeny v živnostenském zákoně, podniká nelegálně a hrozí mu pokuta za nedodržování předpisů. Pokud tedy shrneme veškeré povinnosti poskytovatele ubytovacích služeb ve sdílené ekonomice, tak povinnostmi, které poskytovatel musí řešit, jsou právě: živnostenské oprávnění, placení daně z příjmu, DPH, místní poplatky, pojistné na zdravotní a sociální pojištění, odstraňování podnikatelského odpadu, stavebně-právní povinnosti, hygienické požadavky a požární ochrana, ohlašovací povinnosti cizinecké policii a ochrana spotřebitele (Kancelář veřejného ochránce práv, 2019, s. 3) [25].

Aby sdílená ekonomika v ubytovacích službách fungovala i nadále, je velmi důležité, aby tyto povinnosti a podmínky poskytovatelé ubytování dodržovali.

Nabídky od poskytovatelů služeb se nacházejí na různých digitálních platformách, které jsou pro ubytování vytvořeny tzv. zprostředkujícími subjekty.

2 Praktická část – současná nabídka ubytovacích služeb cestovního ruchu poskytovaná na principu sdílené ekonomiky v České republice

V České republice se ubytování na principu sdílené ekonomiky objevuje především ve velkých městech a v nejnavštěvovanějších turistických oblastech. Ubytování touto formou nabízí poskytovatel ubytovacích služeb, prostřednictvím digitálních platform, které spravuje zprostředkující subjekt. Digitální platformy jednotlivce může využívat prostřednictvím mobilní aplikace nebo na webové stránce. Při otevření aplikace nebo webové stránky se zobrazí hlavní panel, do kterého potom uživatel služeb napíše lokalitu, kde chce pobyt uskutečnit a termín, resp. délku pobytu. Digitální platforma následně vygeneruje volné ubytování nabízené na principu sdílené ekonomiky. V aplikaci lze využívat i mnoho filtrů hledání pro zobrazení správného ubytování, které cestující hledá. Mezi tyto filtry se řadí: typ nemovitosti (dům, byt, chata, pokoj), typ pokoje a lůžka, lokalizace hygienického zařízení, vybavení (např. kuchyň, klimatizace, posilovna, bazén), možnosti parkování, domácí pravidla (např. kouření povoleno) a jazyk hostitele.

Nabídka ubytovacích služeb na principu sdílené ekonomiky se dělí do tří skupin, které se liší hlavně způsobem poskytování ubytovacích služeb. Nabídky ubytovacích služeb jsou poskytovány k pronájmu, pro výměnu nebo zdarma.

2.1 Nabídka ubytovacích služeb k pronájmu

Ubytovací služby poskytované na principu sdílené ekonomiky k pronájmu jsou nejvyužívanější skupinou vůbec a mezi známé digitální platformy řadíme: Airbnb, HomeAway a FlipKey. U těchto digitálních platform se zaměříme především na jejich počet a lokalizaci v České republice, typ sdílení (celá nemovitost, soukromý pokoj, sdílený pokoj) a průměrnou cenu za noc.

2.1.1 Airbnb

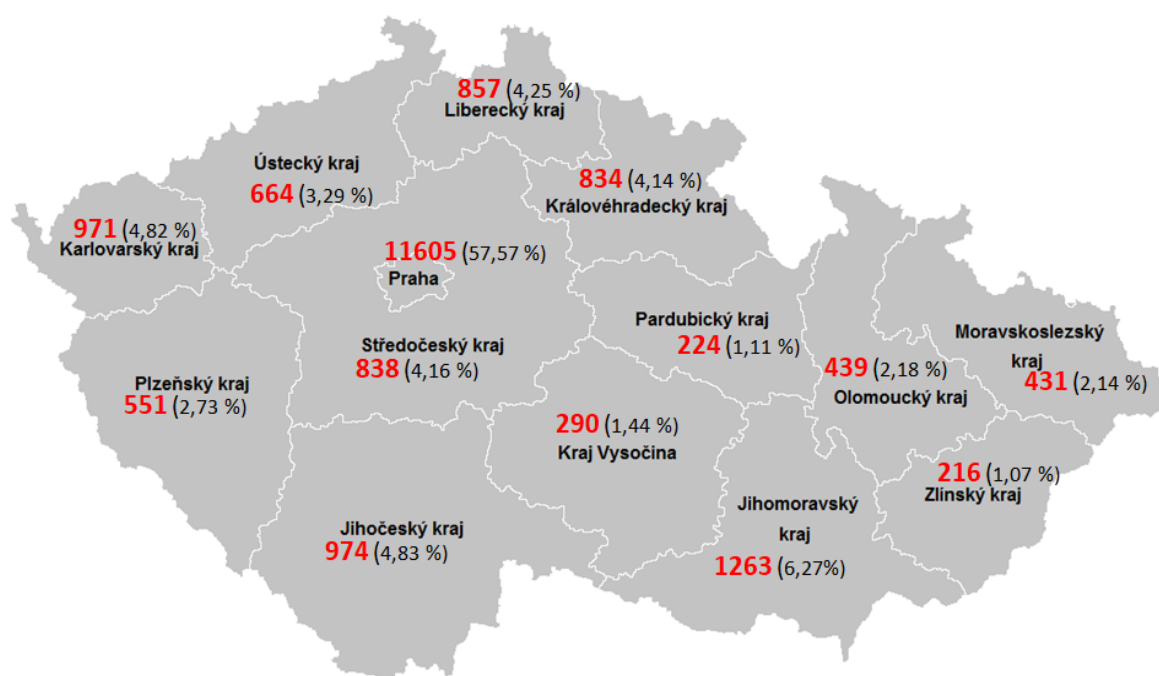
Průkopníkem sdíleného ubytování je společnost Airbnb, která je jedním z největších světových trhů pro jedinečná místa k pobytu a nabízí více než 7 milionů ubytování a 40 000 ručně vytvořených aktivit. Ubytování i aktivity jsou vytvářeny místními hostiteli

tj. poskytovateli služeb. Platforma Airbnb je přístupná v 62 jazycích a ve více než 220 zemích [30].

Nápad, který podmínil vznik platformy, se zrodil v roce 2007, kdy se v USA konala konference, a všechny hotely byly z tohoto důvodu vyprodané. Spoluzakladatelé Brian Chesky a Joe Gebbia, tak měli tu čest být poskytovateli ubytování přes platformu Airbedandbreakfast.com a vydělat si tím první peníze. První uvedení na trh bylo v roce 2008, kdy měla společnost název Airbed & Breakfast. V roce 2009 platforma dostává název, který využívá dnes a to Airbnb. V tuto dobu také rozšiřuje svoji nabídku z pouhých pokojů na byty, domy a rekreační ubytování [31].

Airbnb v České republice funguje od roku 2012, ale nabídka ubytování se tu objevila hned v roce 2008 [32].

K 9. 4. 2020 nabízelo ubytovací služby přes digitální platformu Airbnb v České republice celkem 20 157 zařízení, z toho více než polovina (57,57%) v Hlavním městě Praha (Obrázek 1). Největším hnacím motorem pro samotné hostitele může z velké části být touha po vedlejším příjvídělků a možnost aktivního využití doposud nevyužívaného obydlí.

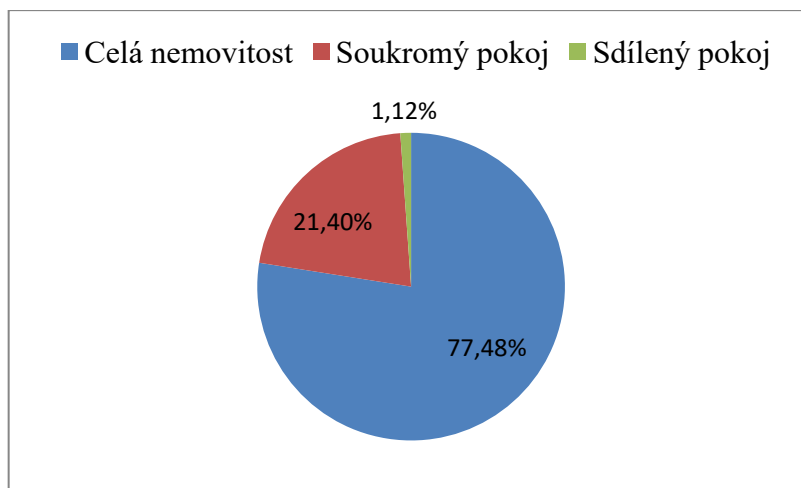

Obrázek 1 Ubytovací zařízení Airbnb v ČR podle krajů

Zdroj: Obrázek cs.wikipedia.org; počty vlastní zpracování podle Airnda.co, Airbnb.cz, 2020.

Hlavní město Praha poskytuje celkem 11 605 ubytovacích zařízení. Důvodem největšího počtu ubytovacích zařízení může být především vysoká návštěvnost a množství atraktivit, které může cestující navštívit. Na druhém místě s největším počtem ubytovacích zařízení (1 263) je Jihomoravský kraj (6,27%). Oproti kraji Hlavní město Praha je to velký rozdíl a je patrné, že v Jihomoravském kraji není Airbnb tolik rozšířené. Největší podíl v počtu ubytovacích zařízení v Jihomoravském kraji má okres Brno, který nabízí 651 ubytování. Další poměrně vysoké počty ubytovacích zařízení přes Airbnb mají také: Jihočeský kraj, Karlovarský kraj, Liberecký kraj, Středočeský kraj a Královéhradecký kraj. Velký nárůst počtu ubytovacích zařízení v těchto krajích ovlivňují hlavně známé okresy, které jsou lákadlem pro turisty i pro samotné hostitele Airbnb. Nejnavštěvovanějšími okresy v Jihočeském kraji jsou: České Budějovice (188), Jindřichův Hradec (166) a Český Krumlov (165). Karlovarský kraj je známý okresem Karlovy Vary, který je navštěvovaný hlavně zahraničními turisty a nabízí 736 ubytovacích zařízení. V Libereckém kraji, počty Airbnb zvětšují hlavně okresy Semily (337) a Jablonec nad Nisou (276), které jsou zřejmě navštěvované kvůli horám a rekreačním pobytům. Kraj Středočeský má nejsilnější okresy jako Praha – západ (136) a Praha- východ (113), které nejsou tak daleko od samotného centra. Posledním krajem, který má počet ubytovacích zařízení Airbnb také poněkud rozsáhlý, je Královéhradecký kraj, u kterého je největší dominantou okres Trutnov, který zaujímá 496 ubytovacích zařízení. Nejmenší počet ubytovacích zařízení přes digitální platformu Airbnb má naopak Zlínský kraj, který nabízí pouze 216 ubytování (1,07 % z celkového počtu ubytovacích zařízení na Airbnb).

Pro výběr ubytovacího zařízení, hraje při rozhodování velkou roli typ sdílení ubytovacího zařízení. V České republice jsou přes Airbnb rozlišovány tři typy sdílení, které hostitel přes digitální platformu může poskytovat (Graf 1).

Graf 1 Typy sdílení ubytovacích zařízení Airbnb v ČR

Zdroj: Vlastní zpracování podle Airdna.co, Airbnb.cz, 2020.

Největší popularitu ve sdílení ubytovacích zařízení v ČR má typ sdílení celé nemovitosti, které zaujímá 77,48 % (15 618 ubytovacích zařízení). U tohoto typu sdílení je pravděpodobnější, že si uživatel ubytovací zařízení rezervuje, protože bude mít více soukromí a pokud jede s celou rodinou, tak bude mít i více prostoru. V rámci sdílení celé nemovitosti se na Airbnb nejčastěji nabízejí nemovitosti jako právě: dům, byt, chata, bungalov a další. Tyto typy nemovitosti si může uživatel ještě před vyhledáváním navolit při hledání v aplikaci ve filtrech pro hledání pobytu.

Dalším typem sdílení ubytovacího zařízení, který je v ČR nabízený je sdílení soukromého pokoje, které zaujímá 21,40 % (4 313 ubytovacích zařízení). Soukromý pokoj může být nabízen v domě poskytovatele služeb, v hotelu a v penzionu. Tento typ ubytovacího zařízení mohou využívat například podnikatelé, kteří cestují za prací, nebo páry, které nepotřebují velký prostor. Posledním typem sdílení, který je v ČR nejméně využívaný, je sdílený pokoj (1,12 % tj. 226).

Tabulka 1 znázorňuje detailní počet typů sdílených ubytovacích zařízení podle krajů České republiky.

Tabulka 1 Počet typů sdílení ubytovacích zařízení Airbnb dle krajů ČR

Kraj	Celá nemovitost		Soukromý pokoj		Sdílený pokoj		Spolu	
	Abs.	%	Abs.	%	Abs.	%	Abs.	%
Hlavní město Praha	9 758	62,48	1 684	39,04	163	72,12	11 605	57,57
Jihomoravský kraj	878	5,62	374	8,67	11	4,87	1 263	6,27
Jihočeský kraj	608	3,89	359	8,32	7	3,10	974	4,83
Karlovarský kraj	773	4,95	194	4,50	4	1,77	971	4,82
Liberecký kraj	625	4,00	226	5,24	6	2,65	857	4,25
Středočeský kraj	509	3,26	324	7,51	5	2,21	838	4,16
Královéhradecký kraj	622	3,98	209	4,84	3	1,33	834	4,14
Ústecký kraj	490	3,14	169	3,92	5	2,21	664	3,29
Plzeňský kraj	340	2,18	208	4,82	3	1,33	551	2,73
Olomoucký kraj	330	2,11	102	2,36	7	3,10	439	2,18
Moravskoslezský kraj	267	1,71	159	3,69	5	2,21	431	2,14
Kraj Vysočina	153	0,98	135	3,13	2	0,88	290	1,44
Pardubický kraj	136	0,87	84	1,95	4	1,77	224	1,11
Zlínský kraj	129	0,83	86	1,99	1	0,44	216	1,07
Spolu	15 618	100,00	4 313	100,00	226	100,00	20 157	100,00

Zdroj: Vlastní zpracování podle Airnda.co, Airbnb.cz, 2020.

Posledním faktorem, který má na uživatele služeb výraznější vliv, je cena za ubytování (Tabulka 2).

Tabulka 2 Průměrné ceny za noc Airbnb v ČR

Kraj	Průměrná cena za noc v Kč
Hlavní město Praha	2375,00
Středočeský kraj	1730,00
Karlovarský kraj	1443,00
Liberecký kraj	1400,00
Jihočeský kraj	1358,00
Královéhradecký kraj	1214,00
Jihomoravský kraj	1165,00
Ústecký kraj	1146,00
Moravskoslezský kraj	1116,00
Zlínský kraj	1102,00
Plzeňský kraj	1099,00
Olomoucký kraj	1050,00
Kraj Vysočina	1005,00
Pardubický kraj	999,00
Celkový průměr	1300,14
Medián	1155,50

Zdroj: Vlastní zpracování podle Airbnb.cz, 2020.

Největší průměrná sazba za noc je v kraji Hlavní město Praha (2 375 Kč). V tomto kraji se dá vysoká sazba za noc předpokládat, protože má největší výskyt zahraničních hostů.

Nejmenší cena za ubytování je v Pardubickém kraji, kde průměrná sazba za noc je 999 Kč. Průměr ceny za celou Českou republiku je 1 300,14 Kč a medián 1 155,50 Kč.

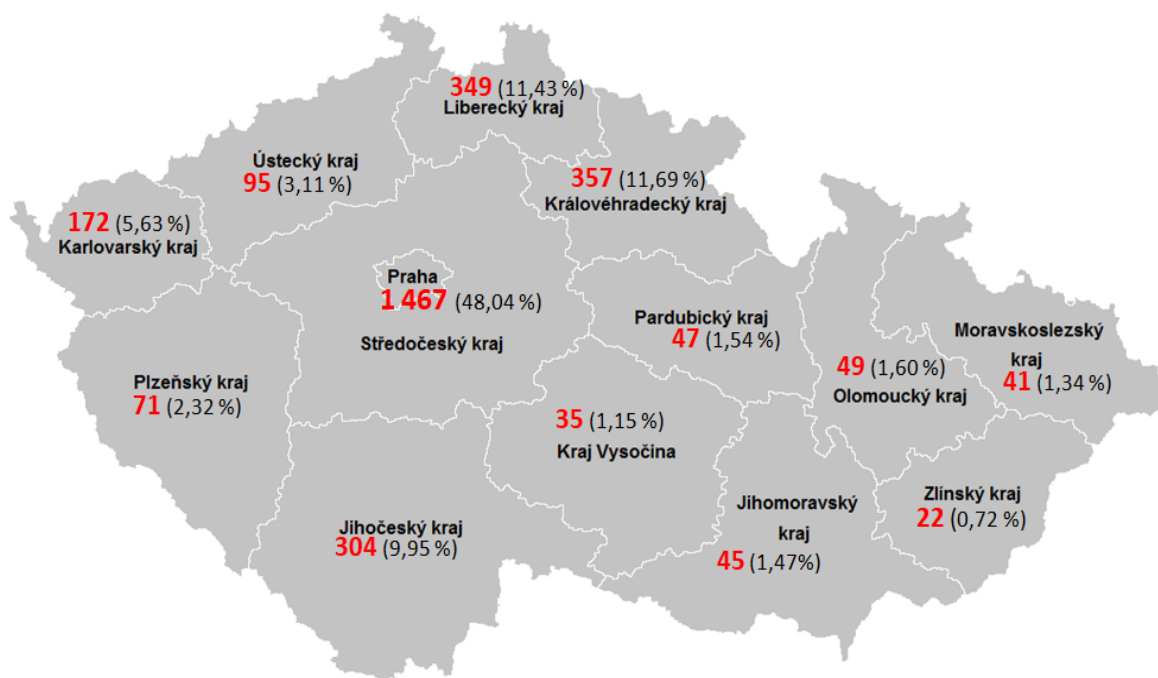
Digitální platformu Airbnb, lze bezplatně stáhnout na mobilním telefonu v obchodě Google Play na systém Android nebo také v obchodě App Store pro operační systém iOS. Airbnb si také uživatel služeb může otevřít na webových stránkách na počítači.

2.1.2 HomeAway

HomeAway je platforma, která je součástí tzv. HomeAway rodiny, do které spadá i mnoho dalších platform, které takové ubytování nabízejí. Do HomeAway rodiny patří platformy jako právě: Vrbo, VacationRentals.com, Homelidays, Abritel a mnoho dalších. Všechny tyto platformy dále spadají do skupiny Expedia Group. HomeAway bylo založeno v roce 2005 v Texasu a nyní pomáhá uživatelům najít to nejlepší ubytování pro jejich dovolenou ve více než 190 zemích a slouží jako zprostředkující subjekt pro poskytovatele služeb [33].

Celý princip pro vyhledávání ubytovacích služeb přes aplikaci HomeAway je jednoduchý, jelikož aplikace je jak ke stažení do mobilu, tak na webovém prohlížeči. Po spuštění aplikace si cestující vyhledá lokalitu, kam chce právě cestovat, termín cesty a potřebné filtry pro vyhledání toho nejvhodnějšího ubytování. Dalším krokem je výběr správného ubytovacího zařízení a rezervace pobytu. Ihned po rezervaci pobytu je vyžadována platba, která probíhá online přes digitální platformu. HomeAway uživatelům nabízí také komunikaci s hostitelem nebo správcem nemovitosti a psaní recenzí po uskutečnění pobytu [34].

V České republice není digitální platforma využívána tolik jako Airbnb, ale v ubytovacích službách má také svůj podíl. Počty ubytovacích zařízení poskytovaných přes digitální platformu HomeAway podle jednotlivých krajů ČR znázorňuje Obrázek 2.

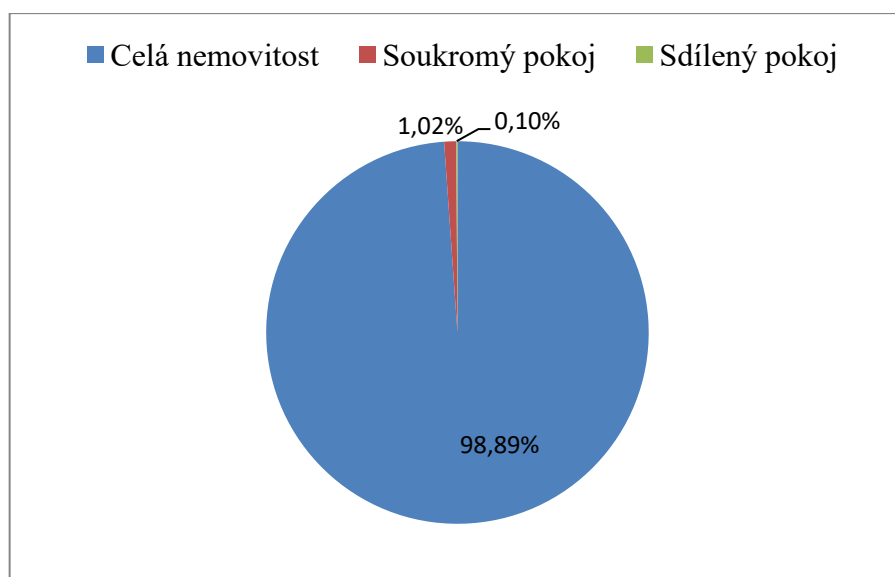

Obrázek 2 Ubytovacích zařízení HomeAway v ČR podle krajů

Zdroj: Obrázek cs.wikipedia.org; počty vlastní zpracování podle Homeaway.com, 2020.

Celkový počet zařízení poskytující ubytovací služby přes aplikaci HomeAway je k 9. 4. 2020 v České republice 3054. Největší část (48,04 %) zaujímá opět kraj Hlavní město Praha společně s krajem Středočeským. Oproti Airbnb je v HomeAway na druhém místě kraj Královéhradecký (11,69 % z celkového počtu zařízení) a Jihomoravský kraj, který byl u Airbnb na druhém místě, poskytuje pouze 45 ubytovacích zařízení (1,47 %). Na podobném místě jako u předchozí digitální platformy, jsou Liberecký kraj a Jihočeský kraj, které se nepatrným kouskem vzdalují od kraje Královéhradeckého, který je na druhém místě. Kraj Karlovarský má v tomto případě od kraje Libereckého a Jihočeského značný rozdíl a poskytuje pouze 172 (5,63 %) ubytování. Nejméně ubytování má Zlínský kraj stejně jako u platformy Airbnb s počtem 22 (0,72%) ubytovacích zařízení.

Přes digitální platformu HomeAway hostitelé nabízí téměř výhradně celé nemovitosti (3 020 ubytovacích zařízení z celkových 3 054) (Graf 2). Celé nemovitosti jsou v aplikaci rozděleny na: byt, dům, vilu, chatu, mobilehome nebo také houseboat. Sdílení soukromých pokojů zaujímá pouze 1,02 % (31) a sdílený pokoj 0,10 % (3).

Graf 2 Typy sdílení ubytovacích zařízení HomeAway v ČR

Zdroj: Vlastní zpracování podle HomeAway.com, 2020.

Tabulka 3 znázorňuje detailní počet typů sdílených ubytovacích zařízení podle krajů České republiky

Tabulka 3 Počet typů sdílení ubytovacích zařízení HomeAway dle krajů ČR

Kraj	Celá nemovitost		Soukromý pokoj		Sdílený pokoj		Spolu	
	Abs.	%	Abs.	%	Abs.	%	Abs.	%
Praha a Středočeský kraj	1 454	48,15	12	38,71	1	33,33	1 467	48,04
Královéhradecký kraj	356	11,79	0	0,00	1	33,33	357	11,69
Liberecký kraj	349	11,56	0	0,00	0	0,00	349	11,43
Jihočeský kraj	303	10,03	0	0,00	1	33,33	304	9,95
Karlovarský kraj	168	5,56	4	12,90	0	0,00	172	5,63
Ústecký kraj	90	2,98	5	16,13	0	0,00	95	3,11
Plzeňský kraj	62	2,05	9	29,03	0	0,00	71	2,32
Olomoucký kraj	48	1,59	1	3,23	0	0,00	49	1,60
Pardubický kraj	47	1,56	0	0,00	0	0,00	47	1,54
Jihomoravský kraj	45	1,49	0	0,00	0	0,00	45	1,47
Moravskoslezský kraj	41	1,36	0	0,00	0	0,00	41	1,34
Kraj Vysočina	35	1,16	0	0,00	0	0,00	35	1,15
Zlínský kraj	22	0,73	0	0,00	0	0,00	22	0,72
Spolu	3 020	100,00	31	100,00	3	100,00	3 054	100,00

Zdroj: Vlastní zpracování podle Homeaway.com, 2020.

Tabulka 4 Průměrné ceny za noc HomeAway v ČR

Kraj	Průměrná cena za noc v Kč
Praha a Středočeský kraj	2928,00
Karlovarský kraj	2424,00
Jihočeský kraj	2184,00
Královéhradecký kraj	2160,00
Liberecký kraj	2112,00
Pardubický kraj	2016,00
Olomoucký kraj	1992,00
Kraj Vysočina	1848,00
Ústecký kraj	1824,00
Zlínský kraj	1776,00
Jihomoravský kraj	1632,00
Moravskoslezský kraj	1584,00
Plzeňský kraj	1536,00
Celkový průměr	2001,23
Medián	1992,00

Zdroj: Vlastní zpracování podle Homeaway.com, 2020.

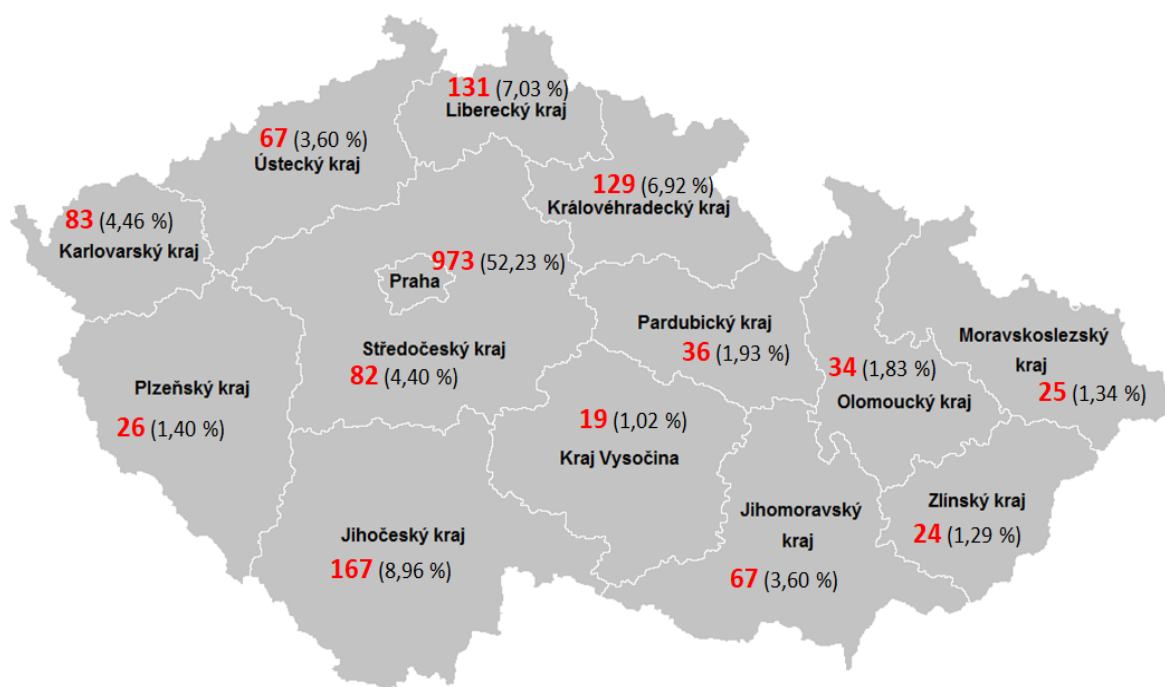
Průměrné ceny za noc podle jednotlivých krajů České republiky jsou ve srovnání s digitální platformou Airbnb vysoké (Tabulka 4). Důvodem může být především menší počet ubytovacích zařízení a větší množství celých nemovitostí, které průměrně na noc stojí více než soukromý pokoj. V případě HomeAway je nejvyšší průměrná sazba za noc v kraji Hlavní město Praha a kraji Středočeském, a to 2 928 Kč. Ihned za těmito kraji je kraj Karlovarský s průměrnou cenou 2 424 Kč za noc. Ubytovaní za nejmenší průměrnou sazbu může uživatel najít v kraji Plzeňském (1 536 Kč). Průměr ceny za celou Českou republiku je 2 001,23 Kč a medián 1 992 Kč.

2.1.3 FlipKey

Další digitální platformou, přes kterou poskytovatelé služeb nabízejí ubytovací služby je FlipKey. Aplikace FlipKey byla založena v roce 2007 Carlem Querym, Jeremiahem Gallem, a T. J. Mahonym a je součástí portálu pronájmy TripAdvisor, do kterého vstoupila v roce 2008 [35].

Samotná aplikace FlipKey je trh s více než 300 000 záznamy ubytovacích služeb na 12 000 místech po celém světě [36].

Aplikace Flipkey neposkytuje oproti předchozím platformám sdílené pokoje, ale pouze soukromé pokoje a celé nemovitosti. Celkový počet ubytovacích zařízení poskytovaných přes digitální platformu Flipkey je k 9. 4 2020 v České republice 1 863. Podrobný rozpis počtu ubytovacích zařízení podle jednotlivých krajů zachycuje Obrázek 3.

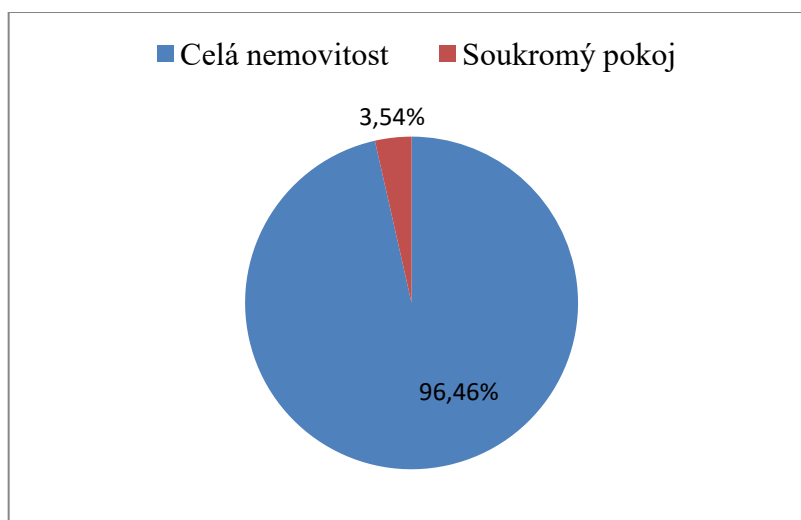
Obrázek 3 Ubytovací zařízení Flipkey v ČR podle krajů

Zdroj: Obrázek cs.wikipedia.org; počty vlastní zpracování podle Flipkey.com, 2020.

Nejvyšší počet poskytovaných ubytovacích zařízení má opět ve srovnání s Airbnb a HomeAway kraj Hlavní město Praha (52,23 %), které nabízí 973 ubytování. Na druhém místě je kraj Jihočeský (8,96 %), ve kterém je nabízeno pouze 167 ubytovacích zařízení. Další hodně navštěvované kraje jako: Liberecký, Královéhradecký, Karlovarský a

Středočeský s počty ubytovacích zařízení přes Flipkey výrazně klesají. Kraj s nejmenším počtem poskytovaných ubytování je kraj Vysočina (1,02 %), který nabízí 19 ubytování.

Aplikace Flipkey nabízí pouze celé nemovitosti nebo soukromý pokoj (Graf 3).

Graf 3 Typy sdílení ubytovacích zařízení Flipkey v ČR

Zdroj: Vlastní zpracování podle Flipkey.com, 2020.

Celkový počet celých nemovitostí, které jsou přes FlipKey nabízeny je 1 797 (96,46 %). Celé nemovitosti dále FlipKey řadí na: domy, vily, bungalovy, chaty a další. Poskytování soukromého pokoje přes platformu Flipkey je v ČR využíváno pouze 3,54 % (tj. 66 ubytování).

Tabulka 5 znázorňuje detailní počet typů sdílených ubytovacích zařízení podle krajů České republiky.

Tabulka 5 Počet typů sdílení ubytovacích zařízení FlipKey dle krajů ČR

Kraj	Celá nemovitost		Soukromý pokoj		Spolu	
	Abs.	%	Abs.	%	Abs.	%
Hlavní město Praha	954	53,09	19	28,79	973	52,23
Jihočeský kraj	165	9,18	2	3,03	167	8,96
Liberecký kraj	126	7,01	5	7,58	131	7,03
Královéhradecký kraj	119	6,62	10	15,15	129	6,92
Karlovarský kraj	81	4,51	2	3,03	83	4,46
Středočeský kraj	79	4,40	3	4,55	82	4,40
Ústecký kraj	63	3,51	4	6,06	67	3,60
Jihomoravský kraj	60	3,34	7	10,61	67	3,60
Pardubický kraj	35	1,95	1	1,52	36	1,93
Olomoucký kraj	21	1,17	13	19,70	34	1,83
Plzeňský kraj	26	1,45	0	0,00	26	1,40
Moravskoslezský kraj	25	1,39	0	0,00	25	1,34
Zlínský kraj	24	1,34	0	0,00	24	1,29
Kraj Vysočina	19	1,06	0	0,00	19	1,02
Spolu	1 797	100,00	66	100	1 863	100,00

Zdroj: Vlastní zpracování podle Flipkey.com, 2020.

Průměrné sazby za noc přes aplikaci Flipkey v České republice představuje Tabulka 6.

Tabulka 6 Průměrné ceny za noc FlipKey v ČR

Kraj	Průměrná cena za noc v Kč
Hlavní město Praha	2500,00
Moravskoslezský kraj	2400,00
Pardubický kraj	2350,00
Liberecký kraj	2100,00
Olomoucký kraj	1850,00
Jihočeský kraj	1500,00
Středočeský kraj	1350,00
Ústecký kraj	1300,00
Karlovarský kraj	1275,00
Zlínský kraj	1250,00
Plzeňský kraj	1225,00
Kraj Vysočina	1200,00
Královéhradecký kraj	1200,00
Jihomoravský kraj	1150,00
Celkový průměr (v Kč)	1617,86
Medián (v Kč)	1325,00

Zdroj: Vlastní zpracování podle Flipkey.com, 2020.

Nejvyšší průměrnou sazbu má kraj Hlavní město Praha, který přes aplikaci nabízí ubytování za 2 500 Kč. Na druhém místě s nejvyšší průměrnou cenou 2 400 Kč je

Moravskoslezský kraj, který se doposud objevoval na nižší pozici. Průměrné sazby jsou vypočítané s celkového počtu ubytovacích zařízení a v Moravskoslezském kraji jich není mnoho. Vysoké ceny jsou hlavně kvůli převaze poskytování celých nemovitostí, které jsou dražší než soukromé pokoje. Na posledním místě s nejnižší cenou je Jihomoravský kraj, ve kterém je průměrná sazba 1 150 Kč. Průměr ceny za celou Českou republiku je 1 617,86 Kč, medián 1325 Kč a modus 1 200 Kč.

Facit

Celkový počet nabízených ubytovacích zařízení na principu sdílené ekonomiky k pronájmu je v České republice k 9. 4. 2020 25 074. Sdílení celé nemovitosti v ČR zaujímá 81,50 % (20 435), soukromý pokoj 17,59 % (4 410) a sdílený pokoj 0,91 % (229). Největší podíl na sdíleném ubytování k pronájmu má digitální platforma Airbnb, která je pro ostatní aplikace velkým konkurentem.

2.2 Nabídka ubytovacích služeb pro výměnu

Nabídka ubytovacích služeb pro výměnu je jednou ze skupin ubytovacích služeb poskytovaných na principu sdílené ekonomiky. Tento způsob sdíleného ubytování se o dost liší od předchozího ubytování poskytovaného k pronájmu, jelikož tato skupina je založena na dvou hostitelích, kteří hrají i roli samotného uživatele. Na webové aplikaci si jednotlivec založí profil a uvede informace o sobě, bydlení a do jaké lokality by se chtěl podívat. V aplikaci uloží také fotografie svého ubytovacího zařízení, které chce vyměnit a detailně ho popíše, aby uživatel na druhé straně měl jasnou představu, jak ubytování vypadá.

Při výběru ubytování je možné využít mnoho filtrů, které uživateli pomohou při hledání vhodného ubytování. Ihned po výběru je možné přes digitální platformu kontaktovat poskytovatele služeb, který má zájem výměnu uskutečnit a domluvit se na dalších záležitostech jako například termín a délka pobytu, starání se o domácnost a mnoho dalších. Výměna může probíhat zároveň, kdy se oba jednotlivci vymění a ve stejný čas jsou v domovech toho druhého, nebo lze pobyt domluvit v různých časech. Tato forma ubytování má především účel spojit komunity po celém světě a poznat způsoby fungování lidí v jiné domácnosti. Mezi aplikaci, přes kterou si může uživatel služeb vyměnit dům nebo byt na nějaký čas v České republice patří digitální platforma

LoveHomeSwap a z částí také platforma Couchsurfing, která spíše spadá do poslední skupiny sdíleného ubytování zdarma.

LoveHomeSwap je digitální platforma, kde mohou majitelé domů vyměňovat, pronajímat nebo používat body k pobytu ve více než 55 000 nemovitostech a ve 160 zemích po celém světě. Tuto aplikaci založila v roce 2009 Debbie Wosskow, která je v současné chvíli také generální ředitelkou LoveHomeSwap [37].

LoveHomeSwap má bezplatnou zkušební verzi a poté členové platformy platí měsíční členský poplatek v hodnotě od 20 do 68 USD. Debbie Wosskow (2016) uvádí 6 tipů, jak být dobrým swapperem (poskytovatelem ubytovacích služeb pro výměnu). Mezi tipy patří právě: uvolnit prostor ve skříni, uklidit osobní věci z koupelny, seznámit se s majitelem domu ještě před samotnou výměnou a další. Pokud je součástí výměny domu také výměna auta, je dobré ho nechat rovnou na letišti [38].

Tzv. swapové body slouží v aplikaci jako měna, takže hostiteli za ubytování uživatel služeb platit nemusí. Swapové body jednotlivec získá, pokud bude aktivně nabízet svoje obydlí a za každou uskutečněnou výměnu mu body přibudou [39].

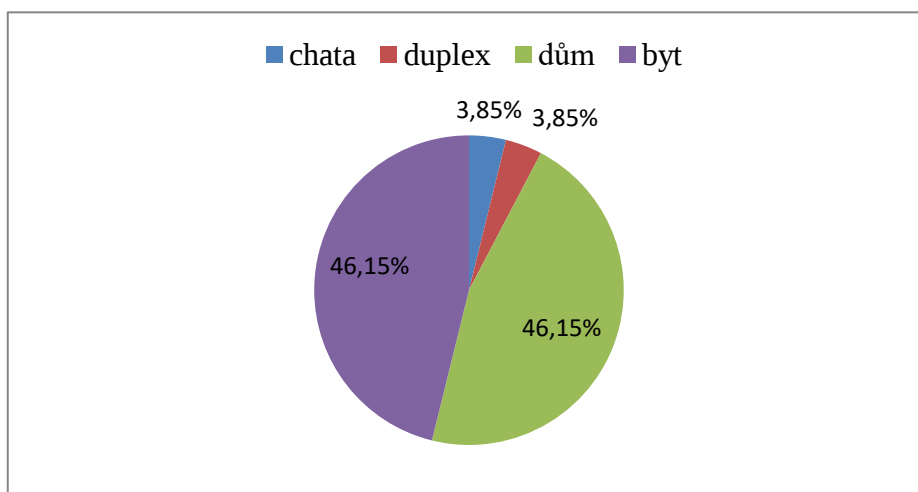
V České republice není výměna domovů tolik populární a dohromady pojímá 26 poskytovatelů služeb, kteří mají zájem o výměnu domovů. Počet poskytovatelů služeb podle jednotlivých krajů České republiky znázorňuje Obrázek 4. Nejvíce poskytovatelů služeb se nachází v kraji Hlavní město Praha společně s krajem Středočeským a to konkrétně 24 (92,31 %). Poskytovatele služeb uživatel může dále v ČR objevit v kraji Královéhradeckém (3,85 %) a Plzeňském (3,85 %).

Obrázek 4 Poskytovatelé služeb, kteří mají zájem o výměnu v ČR podle krajů

Zdroj: Obrázek cs.wikipedia.org; počty vlastní zpracování podle Lovehomeswap.com, 2020.

Obydlí si uživatel vybírá s ohledem na jeho typ a velikost. Počet nabízených ubytovacích zařízení v České republice z hlediska typu uvádí Graf 4.

Graf 4 Typy ubytovacích zařízení poskytovaných pro výměnu v ČR

Zdroj: Vlastní zpracování podle Lovehomeswap.com, 2020.

Přes digitální aplikaci LoveHomeSwap jsou nejčastěji nabízeny obydlí typu dům (46,15 % zájemců) a byt (46,15 %). Nejméně jsou nabízeny ubytování typu chata (3,85 %) a duplex (3,85 % tj. 1 ubytování poskytované přes tuto aplikaci).

2.3 Nabídka ubytovacích služeb zdarma

Poslední skupinou, do které se dělí ubytovací zařízení poskytované na principu sdílené ekonomiky, je nabídka ubytovacích služeb poskytovaná zdarma. Sdílené ubytování poskytované zdarma funguje na principu založení účtu na digitální platformě, kde o sobě jednotlivec napíše informace jako například: věk, pohlaví, oblíbené koníčky, zájmy o cestování a další. Tyto účty se rozlišují tím, jestli je jednotlivec cestovatel nebo právě poskytovatel služeb sdíleného ubytování. Pokud je jednotlivec poskytovatelem ubytování, tak na svém účtu uvede i možnosti pro ubytování v jeho vlastním obydlí a další potřebné informace jako: počet dnů ohlášení ubytování předem, místo a délka pobytu. Na základě těchto informací a recenzí, které má každý poskytovatel služeb na svém účtu, si uživatel služeb vybere hostitele.

Tento způsob ubytování využívají většinou mladí lidé, kteří cestují a rádi touto formou poznávají místní obyvatelé (hostitele), kteří jim i někdy poskytnou možnost vidět cílovou destinaci i z pohledu místního obyvatele a ukážou jim méně vyhledávané a zajímavé turistické atraktivity. Hostitelé jsou na druhou stranu velice rádi, že si procvičí cizí jazyk a poznají třeba nové kamarády, za kterými se příště vydají a ubytují se v zahraničí zdarma oni. V České republice je pro tento způsob sdíleného ubytování využívána digitální platforma Couchsurfing.

Couchsurfing je globální komunita 14 milionů lidí ve více než 200 000 městech, která sdílí svojí cestu. Spojuje cestovatele s globální sítí lidí, kteří jsou ochotní se podělit o způsoby, díky čemuž je cestování společenskou zkušeností. Myšlenka celého Couchsurfingu vznikla v roce 2004 zakladateli Casey Fenton, Daniel Hoffer, Sebastian Le Tuan a Leonardo Bassani da Silveira [40].

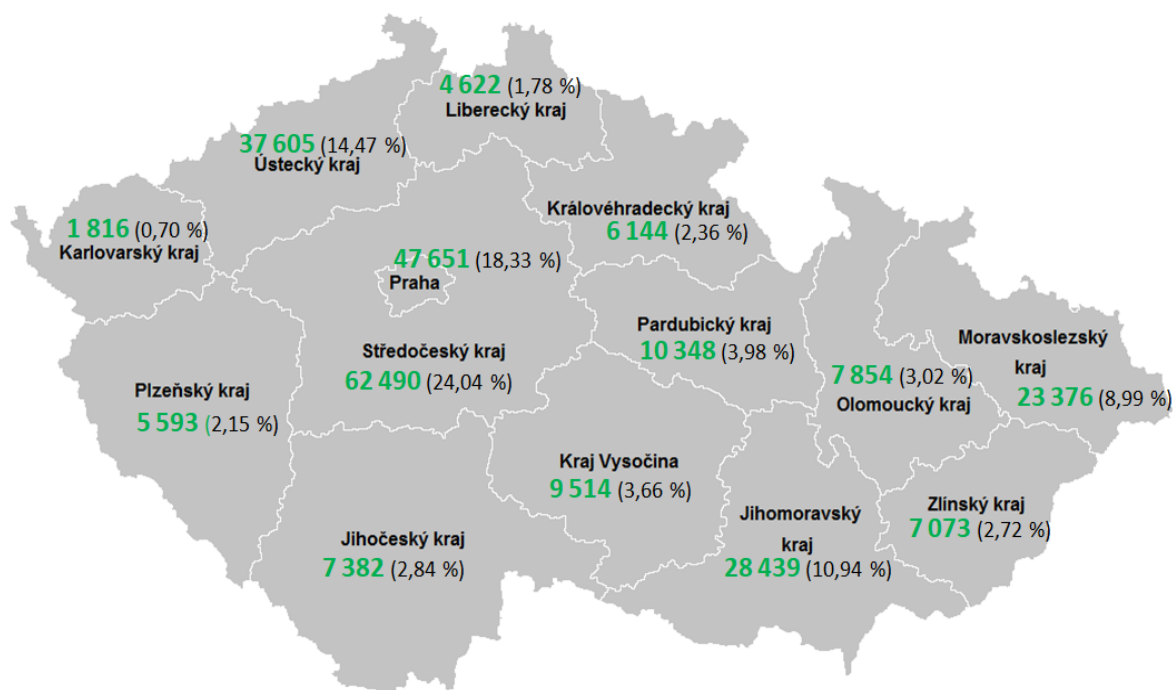
Rizika spojená s poznáváním cizích lidí jsou eliminována recenzemi a fotografiemi, které má skoro každý hostitel na svém Couchsurfing účtu.

Každý couchsurfer (uživatel služeb) by měl dodržovat určitá pravidla, kterými zpříjemní pobyt sobě i hostiteli u kterého bude bydlet. Před úplným začátkem pobytu je vhodné, aby si uživatel služeb společně s hostitelem domluvili, jak dlouho bude trvat pobyt. Co se týká stravování, tak by si couchsurfer měl donést svojí vlastní stravu, aby tím hostitele neobtěžoval. Je ovšem možné, že bude hostitel připraven a bude cestovateli i vařit. Dalšími pravidly, která jsou vhodné, aby couchsurfer dodržoval, jsou:

být přizpůsobivý, prokázat věčnost, udržovat pořádek, snažit se být nápomocný, mít dostatek peněz a další [41].

I samotný hostitel má v tomto případě několik hlavních úkolů, které by měl pro dobré fungování Couchsurfingu dodržovat. Hlavním úkolem je prvotní zaslání informací couchsurferovi jako například adresu, telefonní číslo a místo pro jeho pobyt (gauč, postel, soukromý pokoj). Hostitel by si měl také pečlivě připravit tipy na výlety a místa, kam by uživatele služeb mohl vzít a dobře mu ukázat své bydliště [42].

V současné chvíli je v České republice celkem 259 907 hostitelů, kteří nabízejí možnost ubytování zdarma (Obrázek 5).

Obrázek 5 Poskytovatelé ubytovacích služeb Couchsurfing v ČR podle krajů

Zdroj: Obrázek cs.wikipedia.org; počty vlastní zpracování podle Couchsurfing.com, 2020.

Nejvíce hostitelů má Středočeský kraj, ve kterém je 24,04 % (62 490) hostitelů. Hned na druhém místě je Hlavní město Praha s 18,33 % (47 651) hostitelů. Mezi další kraje, které mají vysoké počty hostitelů, patří také: Ústecký kraj 14,47 % (37 605), Jihomoravský kraj 10,94 % (28 439) a Moravskoslezský kraj 8,99 % (23 376). Nejmenší počet hostitelů má kraj Karlovarský a to pouhých 1 816 (0,70 % z celkového počtu hostitelů).

3 Diskuze

Při realizaci výzkumu jednotlivých digitálních platforem nás ovlivňovalo mnoho překážek, kvůli kterým se nedalo zjistit dostatečné množství detailnějších informací. Statistiky dostupné na internetu, které uváděli data o digitálních platformách, byly zpoplatněné velkými částkami, tudíž jsme výzkum museli provádět samostatně. Z důvodu časového omezení při výzkumu a zpoplatněným statistikám jsme bohužel nestihli prozkoumat počet lůžek nabízených na zkoumaných platformách, ani procento komerčních poskytovatelů služeb propagovaných na daných platformách.

Ubytovací služby na principu sdílené ekonomiky jsou rostoucím trendem a podle průzkumu v České republice zaujímají 25 074 ubytovacích zařízení k pronájmu a 26 zařízení pro výměnu. V ČR se dále nachází 259 907 hostitelů, kteří poskytují ubytovací služby na principu sdílené ekonomiky zdarma a jsou připraveni se plně věnovat cestujícím. Kromě ubytovacích služeb poskytovaných na principu sdílené ekonomiky Česká republika disponuje klasickými ubytovacími službami, kterým je sdílené ubytování konkurencí. Ubytovaní na principu sdílené ekonomiky konkuruje k 23. 3. 2020 9 383 hromadným ubytovacím zařízením. Počet hromadných ubytovacích zařízení uvádí Český statistický úřad bez ubytovacích zařízení, které jsou poskytovány na principu sdílené ekonomiky. Počet ubytovacích zařízení je tedy ještě mnohem vyšší, než uvádí oficiální statistiky [43].

Nesmírně důležitým faktorem, který hraje při výběru ubytování roli je cena za ubytování. Konkurence v ubytovacích službách spočívá především v ceně a v typu poskytovaných služeb.

Průměrná cena u klasického ubytování za pokoj na noc je z posledních výzkumů Českého statistického úřadu v České republice k 25. 11. 2019 2 820,64 Kč. Pokud průměrnou cenu za noc v klasickém ubytování srovnáme s cenou sdíleného ubytování, konkrétně Airbnb, které má průměrnou cenu za celou ČR 1 300,14 Kč, tak je to opravdu velký rozdíl. Důležité je, že cena za klasické ubytování je uváděna k listopadu roku 2019 a cena za sdílené ubytování (Airbnb) je uváděna k březnu 2020. Pokud přehlédneme rok a sezónu, která v ceně hraje určitou roli, tak je průměrná cena za ubytování v klasickém zařízení zdaleka vyšší. Ostatní ubytovací zařízení, které fungují na principu sdílené ekonomiky, jsou nabízena přes platformu HomeAway (2001,23 Kč) a platformu FlipKey (1617,86 Kč) [44].

Kromě ceny je také při výběru ubytování rozhodující typ ubytovacího zařízení a lokalizace. Největší částí, z které jsou tvořena klasická ubytovací zařízení v České republice, je podle Českého statistického úřadu penzion 38,47% (3 610 zařízení) a hotel 26,87% (2 521). Tyto dvě ubytovací zařízení, které jsou v České republice nejvíce zastupována, nabízí pouze soukromé pokoje nebo apartmány. Na druhou stranu ubytovací služby poskytované na principu sdílené ekonomiky pronájmu nabízí 81,50 % (20 435) celých nemovitostí. Konkurence v ohledu typu ubytovacího zařízení je především v tom, že ubytovací služby na principu sdílené ekonomiky nabízí více soukromí. Největší počet klasických hromadných ubytovacích zařízení v České republice má Jihočeský kraj - 12,59 % (1 181 zařízení z celkových 9 383). V rámci sdíleného ubytování v Jihočeském kraji konkuruje 4,83 % (974) ubytovacími službami přes Airbnb, 9,95 % (304 ubytování) přes platformu HomeAway a 8,96 % tj. 167 ubytovacích zařízení přes digitální platformu FlipKey. Pokud srovnáme kraj Hlavní město Praha, který byl v průzkumu digitálních platforem na prvním místě s 11 605 ubytovacími zařízeními (57,57 % ubytovacích služeb přes Airbnb) a 973 (52,23 % ubytování přes Flipkey) tak podle statistik je v kraji Hlavní město Praha nabízeno pouhých 817 (8,71 %) klasických ubytovacích zařízení [45].

Počet klasických ubytovacích zařízení je v České republice značně menší než ubytovací zařízení poskytovaná na principu sdílené ekonomiky. Velký počet sdílených zařízení je hlavně kvůli chybějící regulaci, která by růst ubytovacích zařízení na principu sdílené ekonomiky mohla omezit a především docílit toho, aby všichni poskytovatelé ubytovacích služeb dodržovali stejná pravidla. Chybějící regulace také vyvolává velikou kritiku z pohledu klasických hoteliérů a obyvatelů měst, kteří shánějí bydlení. Pro fungování sdíleného ubytování i nadále je důležité, aby stát vytvořil legislativu, kterou by hostitelé museli dodržovat stejně, tak jako majitelé klasických ubytovacích zařízení.

V Barceloně z důvodů masivního turismu zavedli omezení počtu dnů na krátkodobý pronájem. Krátkodobé pronájmy zvyšují ceny dlouhodobých nájmu a ovlivňují tak životy místních obyvatel ve městě. Sdílená ekonomika je také často nazývána, jako byznys bez pravidel, na který také často doplácí i město například svoz odpadu [46].

Od 1. 1. 2020 je zavedené povinné placení turistických poplatků, které se vztahuje právě na poskytovatele ubytovacích služeb na principu sdílené ekonomiky. Poplatníkem

je zákazník, který se v obci ubytoval na dobu nepřesahující 60 dnů. Poplatek se platí za každý započatý den, kromě dne příjezdu. Při placení poplatku nezáleží na tom, pro jaký účel je nemovitost, ve které se poskytuje pobyt určena. Plátcem poplatku je ubytovatel (poskytovatel služeb), který poplatek musí uhradit příslušnému úřadu, pod který spadá a to i v tom případě, že by ho od hosta nevybral. V tomto případě je důležité, aby byla všechna ubytovací zařízení poskytovaná na principu sdílené ekonomiky evidována pro kontrolu počtu zaplacených poplatků a daní (Kancelář veřejného ochránce práv, 2019, s. 7) [25].

Poskytovatelů, kteří pronajímají dvě a více sdílených ubytování je více než 70% a jejich výdělky se pohybují kolem 3,3 miliardy ročně. Tímto stát přichází o spoustu peněz na daních. Velká evropská města se snaží sdílenou ekonomiku regulovat a také hlavní město Praha hledá nejvhodnější řešení. Mezi způsoby, jak bojovat se sdíleným ubytováním, konkrétně Airbnb patří také povinnost nové kolaudace bytu nebo domu [46].

Kolaudace je rozhodnutí stavebního úřadu, který musí ověřit konkrétní stavbu. Stavba musí splňovat předem dané parametry, které jsou v projektové dokumentaci. Ověřuje se i bezpečnost staveb a schvaluje se jeho užívání pro účel, pro který je kolaudován [47].

Sdílená ekonomika má opravdu mnoho nevyřešených otázek, na které jednotliví poskytovatelé služeb a místní obyvatelé čekají. Vzhledem k výzkumu, který jsme provedli a k celkovému počtu ubytovacích zařízení ČR, přichází stát o mnoho peněz a ubytovací služby na principu sdílené ekonomiky jsou tak zbytečně opovrhovány.

4 Návrh řešení a doporučení pro praxi

Z výzkumu společnosti Ipsos pro Českou asociaci sdílené ekonomiky, který proběhl dotazníkovým šetřením v roce 2018, vyplývá, že pouze 29 % z 1 006 dotazovaných respondentů pojem sdílená ekonomika zná. Služby nebo majetek v roce 2018 nabízelo 8 % lidí v ČR a dalších 10 % lidí se na to chystalo. Od roku 2017 také stoupla celková podpora regulace sdílené ekonomiky v České republice. Česká asociace sdílené ekonomiky také uvádí, že nejčastější odpověď na otázku, co by lidem pomohlo překonat obavy ze sdílení, jsou jasná pravidla [48].

V roce 2019 výrazně stouplo povědomí o sdílené ekonomice vůbec. Sdílenou ekonomiku znalo v roce 2018 pouze 29 % lidí a v roce 2019 podíl vzrostl na 38 % lidí, kteří pojem sdílená ekonomika znají. Nejčastěji si lidé se sdílenou ekonomikou spojují právě sdílení bytů (26 %) nebo taxi (13%) [49].

Z výzkumu Ipsosu [48-49] a dalších webových článků vyplývá, že sdílená ekonomika je opravdu rostoucí fenomén a je velmi důležité, aby se nastavila určitá pravidla, která ji budou dále pohánět vpřed a aby nedošlo k jejímu zastavení nebo znechucení ze strany místních obyvatel.

Podle průzkumu UNWTO (2017, s. 25) budou ubytovací služby v příštích pěti až deseti let pro respondenty z 89 % důležité a budou se dále rozvíjet [1].

Pro rozvoj sdílené ekonomiky a její širší využití v ubytovacích službách je nesmírně důležité si uvědomit, jaké výhody pro cestující ubytovací služby představují, zvětšit propagaci digitálních platforem, poskytující sdílené ubytování v České republice a dokončit její regulaci.

Ubytovací služby na principu sdílené ekonomiky mají oproti klasickým ubytovacím zařízením jisté výhody, které ocení každý cestující. Při příjezdu do klasického ubytovacího zařízení musí jít cestující přes recepci, kde se přihlásí (check –in) a dostane klíč od pokoje. Většina těchto zařízení mají check-in ve stejnou dobu a na recepci se tvoří dlouhé fronty, které mohou ovlivnit celkový dojem z pobytu hosta. Na druhou stranu, když se host ubytuje na principu sdílené ekonomiky, tak se s hostitelem domluví na přesném čase předání klíčů a potřebných informací. Celý přístup je velice osobní a hostitel se snaží, aby byl host spokojený a udělil mu co nejlepší recenzi. Další výhodou

může pro cestující být i způsob platby online a žádné odhlašování (check –out) při odjezdu. Největší výhodou může být také soukromí, jelikož sdílené ubytování nabízí především celé nemovitosti.

Sdílené ubytování bohužel není tolik propagováno, jak klasické ubytování a proto by se na větší propagaci měli jednotlivé zprostředkující subjekty zaměřit. Digitální platformy mají v dnešní době mnoho možností, přes které mohou služby propagovat. Známou sociální sítí, kterou využívá mnoho lidí je Facebook, přes který digitální platforma může propagovat jednotlivé ubytovací zařízení. K 17. 4. 2020 se na Facebooku nenachází žádný profil, který by digitální platformy v České republice propagoval. Příklad uvedeme na digitální platformě Airbnb, která by mohla mít zprostředkujícího jednotlivce v České republice a ten by se zároveň staral o propagaci Airbnb v ČR. Větší propagace by mohla vzniknout právě i na Facebooku, kdy by jednotlivce spravoval Facebook profil Airbnb nebo dalších digitálních platform a aktivně tam sdílel možnosti sdíleného ubytování. V rámci komentářů, by mohlo probíhat i hodnocení, které by si uživatel Facebooku přečetl a na základě toho si ubytování vybral. Důležitá je ovšem pravidelnost sdílených příspěvků, takže by bylo dobré, pokud by zprostředkující subjekt každý den přidal pět tipů na ubytování dle jednotlivých krajů společně s tipy na výlety v dané oblasti. Mnoho cestujících tápe a neví kam se v České republice vydat a tento způsob sdílení spojí ubytovací služby s užitečnou radou na výlet. Na Facebooku jsou i různé skupiny, které využívají hlavně návštěvníci a hledají tam právě nejlepší ubytování, stravování a zážitky spojené s pobytem. Mezi využívané skupiny patří například: Výlety po ČR (42 199 členů), Dovolená a výlety v ČR a tipy na výlety (5 263 členů), Ubytování v ČR a SR pro rodiny s dětmi (1 804 členů) a mnoho dalších. Do těchto skupin může zprostředkující subjekt digitální platformy (Airbnb, HomeAway, FlipKey) zdarma sdílet ubytování a přilákat cestující.

Další podobnou sociální sítí, na které může zprostředkující subjekt digitální platformy na podobném principu sdílet jeho ubytování je Instagram. Instagram funguje na bázi tzv. hashtagů, což jsou fráze označované mřížkou. Zástupce digitální platformy v ČR (zprostředkující subjekt) může prostřednictvím Instagramu zdarma sdílet fotografie, videa, příběhy a vždy u daného příspěvku uvést hashtag co ubytování vystihuje. Zájemci, kteří budou ubytování hledat nebo se o něco podobného budou na Instagramu zajímat, si do vyhledávání zadají například (#ubytování, #krásnýbyt, #Praha a mnoho

dalších) a podle toho ubytování objeví. Jednotlivé profily na Instagramu, by mohly mít název: Airbnb v ČR, HomeAway v ČR a další.

Dalším typem propagace ubytovacích služeb na principu sdílené ekonomiky je přes uživatele služeb. Digitální platforma může oslovit uživatele, který mu bude pomocí sdílení a hodnocení služeb na internetu propagovat ubytovací zařízení nebo uživatel služeb ubytovací zařízení může propagovat nezáměrně. Uživatelé služeb, kteří zároveň ubytování záměrně propagují a zhodnotí v prospěch jednotlivé digitální platformy, jsou tzv. influenceři. Mezi influencery patří známé osobnosti, modelky, youtuberi nebo také známé sledované účty na Instagramu. Největší zásadou je, aby měl influencer hodně sledujících, které by tímto způsobem mohl ovlivnit a digitální platformu, přes kterou se mohou jejich sledující ubytovat jim doporučit. V tomto případě propagace se influencer (uživatel služeb) klasicky ubytuje ve sdíleném ubytování a na internet natáčí ubytovací zařízení a kladně ho hodnotí. Mezi známou platformu, která nabízí služby klasického ubytování a svým způsobem konkuruje digitálním platformám, které poskytují ubytovací služby na principu sdílené ekonomiky je Amazing places. Tato digitální platforma je cestovní průvodce, který dává užitečné rady na cesty, typy ubytování, a to všechno pomocí Facebooku, Instagramu a influencerů, kteří využívají jejich služby zdarma a zároveň je propagují.

Jsme přesvědčeny, že by tento způsob propagace digitálním platformám poskytující sdílené ubytování na principu sdílené ekonomiky v České republice pomohl.

Při regulaci sdílené ekonomiky je důležité se zaměřit především na rozlišení poskytovatelů služeb a to konkrétně na příležitostný příjem, přivýdělek a živnostenskou činnost. Pro fungování ubytovacích služeb na principu sdílené ekonomiky i na dále je také podstatná její kontrola a určitá vyvornanost vůči klasickým ubytovacím zařízením. Každý poskytovatel sdíleného ubytování by tedy měl platit daně a poplatky s tím spojené, hlásit cizince, splňovat technické a ekologické požadavky a další. Kontrola evidence jednotlivého ubytovacího zařízení na příslušném úřadu by mohla probíhat přes digitální platformu, kde jsou uvedené údaje poskytovatele služeb. Pokud bude tedy poskytovatel služeb uvádět svoje ubytovací zařízení přes digitální platformu, musí být zařazený do určité kategorie (příležitostný příjem, přivýdělek a živnostenskou činnost) a poté splňovat povinnosti, stejně jako klasické ubytovací zařízení.

Závěr

V bakalářské práci jsme prozkoumali současnou nabídku ubytovacích služeb v cestovním ruchu, které jsou poskytovány na principu sdílené ekonomiky v České republice. V teoretické části práce jsme na základě dostupné literatury uvedli ubytovací služby, jejich historii, členění a kategorizaci. Definovali jsme pojem sdílená ekonomika její historii a typy služeb, které jsou na principu sdílené ekonomiky poskytovány. Praktická část obsahuje průzkum současné nabídky ubytovacích služeb poskytovaných na principu sdílené ekonomiky dle krajů v České republice. Průzkum jsme prováděli přes jednotlivé digitální platformy, které jsou volně přístupné na internetu. Nabídka sdílených ubytovacích služeb je v České republice poskytována především přes digitální platformy jako Airbnb, HomeAway, FlipKey, LoveHomeSwap a Couchsurfing. V první řadě jsme zkoumali počet sdílených ubytovacích zařízení. Počet sdílených ubytovacích zařízení je podle našeho výzkumu v České republice mnohem vyšší než počet klasických ubytovacích zařízení, které uvádí Český statistický úřad. Nejvyužívanější digitální platformou, která poskytuje ubytovací služby na principu sdílené ekonomiky k pronájmu je Airbnb, které nabízí celkem 20 157 zařízení, z toho více než polovina (57,57%) v Hlavním městě Praha. Nabídka ubytovacích služeb pro výměnu je v České republice velice malá a digitální platforma LoveHomeSwap nabízí pouze 26 ubytovacích zařízení pro výměnu. Digitální platformou, přes kterou hostitelé poskytují sdílené ubytování zdarma je Couchsurfing, přes který v České republice nabízí ubytování 259 907 hostitelů. Na digitálních platformách jsme také zkoumali typ sdílení, který se řadí na celou nemovitost, soukromý pokoj a sdílený pokoj. Podle průzkumu se v České republice nejvíce nabízí celé nemovitosti. Posledním faktorem, který jsme v praktické části zkoumali, byla průměrná cena za noc. Průměrná cena za noc je v České republice vyšší přes klasické ubytovací zařízení tj. 2 820,64 Kč za noc. V ubytovacích službách na principu sdílené ekonomiky uvádí nejnižší průměrnou cenu noc digitální platforma Airbnb tj. 1 300,14 Kč za noc. Dále jsme návrhové části uvedli možnosti pro širší využití sdílené ekonomiky v České republice.

Z celkové analýzy, je viditelné, že nabídka ubytovacích služeb na principu sdílené ekonomiky má v celkovém počtu ubytovacích služeb v České republice určitý podíl. Některé digitální platformy jsou využívány méně a je zapotřebí je více rozvíjet a do cestovního ruchu za řádného dodržování pravidel zapojovat i místní obyvatele.

Seznam použité literatury

Tištěné zdroje

ČERNÝ, Jiří a Jiří KRUPÍČKA. *Moderní hotel*. Úvaly: Ratio, 2004. ISBN 80-86351-07-6.

ČERTÍK, Miroslav. *Cestovní ruch: vývoj organizace a řízení*. Praha: Off, c2000. ISBN 80-238-6275-8.

ČURDA, Dušan a Karel HOLUB. *Potravinářství, hotelnictví*. Praha: Scientia, pedagogické nakladatelství, 2004. Stručné dějiny oborů. ISBN 80-718-3292-8.

GÚČIK, M. a kol. *Výkladový slovník - cestovní ruch, hotelierstvo, pohostinstvo*. Slovenské pedagogické nakladateľstvo. Bratislava, 2006. ISBN 80-10-00360-3.

INDROVÁ, Jarmila. *Hotelový management: (vybrané kapitoly)*. Praha: Vysoká škola ekonomická, 1996. ISBN 80-707-9775-4.

KOSTKOVÁ, Miroslava, Milan NĚMČANSKÝ a Eva TORČÍKOVÁ. *Management služeb cestovního ruchu*. Karviná: Slezská univerzita v Opavě, Obchodně podnikatelská fakulta v Karviné, 2009. ISBN 978-80-7248-510-9.

KŘÍŽEK, Felix a Josef NEUFUS. *Moderní hotelový management: nové trendy a metody v řízení hotelů, aktualizované informace o hotelovém provozu a jeho organizaci, optimalizace provozu s ohledem na ekologii a etiku, praktické příklady a fotografická příloha*. 2., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Grada, 2014. ISBN 978-80-247-4835-1.

KUNEŠOVÁ, Eva. *Technika cestovního ruchu*. Praha: Grada, 1992. ISBN 80-856-2332-3.

LINDEROVÁ, Ivica. *Cestovní ruch: základy a právní úprava*. Jihlava: Vysoká škola polytechnická Jihlava, 2013. ISBN 978-80-87035-82-5.

MALÁ, Vlasta. *Základy cestovního ruchu*. Praha: Oeconomica, 2002. ISBN 80-245-0439-1.

ORIEŠKA, Ján. *Služby v cestovním ruchu*. V Praze: Idea servis, 2010. ISBN 978-80-85970-68-5.

PÁSKOVÁ, Martina a Josef ZELEŇKA. *Výkladový slovník cestovního ruchu*. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj, 2002. ISBN 80-239-0152-4.

PETRŮ, Zdenka. *Základy ekonomiky cestovního ruchu*. Praha: Idea servis, 1999. ISBN 80-859-7029-5.

PICHT, J., BOHÁČ, R., MORÁVEK, J. (eds.) *Sdílená ekonomika – sdílený právní problém?* Praha: Wolters Kluwer ČR, 2017, 336 s., ISBN 978-80-7552-874-2

SELUCKÁ, Markéta. *Nájem a podnájem bytu*. Brno: CP Books, 2005. Právo pro denní praxi (CP Books). ISBN 80-251-0800-7.

STOLIČNÝ, Peter. *Dějiny kultury pro hotelnictví a cestovní ruch*. Brno: Vysoká škola obchodní a hotelová, 2015. ISBN 978-80-87300-67-1.

Internetové zdroje

[1] UNWTO. *New Platform Tourism Services (or the so-called Sharing Economy) – Understand, Rethink and Adap* [online]. Spain: World Tourism Organization, 2017 [cit. 2020-04-22]. ISBN 978-92-844-1908-1. Dostupné z: <https://www.e-unwto.org/doi/pdf/10.18111/9789284419081>

[2] Hilton Prague: *Počet pokojů* [online]. [cit. 2020-04-22]. Dostupné z: <http://www.hiltonprague.com/domovska-stranka.html>

[3] Oficiální jednotná klasifikace ubytovacích zařízení České republiky 2015 – 2020: *Hotelstars* [online]. [cit. 2020-04-22]. Dostupné z: <https://www.hotelstars.cz/?do=methodology>

[4] Hotelstars: *Klasifikace pokojů* [online]. [cit. 2020-04-22]. Dostupné z: <https://www.hotelstars.cz/metodika-klasifikace#7>

[5] Sdílená ekonomika: *Bohatství bez vlastnictví* [online]. Deloitte, 2017 [cit. 2020-04-22]. Dostupné z: <https://edu.deloitte.cz/cs/Content/DownloadPublication/sdilena-ekonomika-2017>

- [6] E15: *Pojem sdílená ekonomika* [online]. [cit. 2020-04-22]. Dostupné z: <https://www.e15.cz/byznys/kontroverzni-sdilená-ekonomika-ctete-jak-funguje-uber-a-dalsi-sluzby-1344230>
- [7] CzechIndustry magazín: *spektrum českého průmyslu, dopravy a stavebnictví* [online]. Praha: Studio P+P, 2004, 2016(15) [cit. 2020-04-22]. ISSN 2464-5664. Dostupné z: <https://dnnt.mzk.cz/view/uuid:9fda7370-5187-11ea-9703-5ef3fc9bb22f?page=uuid:403f1f60-5745-11ea-80dc-5ef3fc9bb22f&fulltext=charanzov%C3%A1>
- [8] *Scoping the Sharing Economy: Origins, Definitions, Impact and Regulatory Issues* [online]. European Union, 2016 [cit. 2020-04-22]. ISSN 1831-9408. Dostupné z: <https://ec.europa.eu/jrc/en/publication/eur-scientific-and-technical-research-reports/scoping-sharing-economy-origins-definitions-impact-and-regulatory-issues>
- [9] Portál pohoda: *Předchůdci dnešního modelu sdílené ekonomiky* [online]. [cit. 2020-04-22]. Dostupné z: <https://portal.pohoda.cz/pro-podnikatele/uz-podnikam/sdilená-ekonomika-%E2%80%93-nový-druh-podnikání/>
- [10] Vláda: *Sdílená ekonomika* [online]. [cit. 2020-04-22]. Dostupné z: https://www.vlada.cz/assets/urad-vlady/poskytovani-informaci/poskytnute-informace-na-zadost/Priloha_4_Material_Analyza.pdf
- [11] Medium: *Digitální platformy* [online]. [cit. 2020-04-22]. Dostupné z: <https://medium.com/@rachelbotsman/the-sharing-economy-dictionary-of-commonly-used-terms-d1a696691d12>
- [12] UNWTO. *New Business Models in the Accommodation Industry – Benchmarking of Rules and Regulations in the Short-term Rental Market, Executive Summary* [online]. Spain: World Tourism Organization, 2019 [cit. 2020-04-22]. ISBN 978-92-844-2119-0. Dostupné z: <https://www.e-unwto.org/doi/pdf/10.18111/9789284421190>

- [13] VEBER, J., V. KRAJČÍK, L. HRUŠKA a kol. *Sdílená ekonomika „Vymezení metodologických postupů pro zajištění datové základny a ekonomických východisek pro regulatorní ošetření tzv. sdílené ekonomiky“* [online]. Praha: VŠPP, 2016 [cit. 2020-04-22]. Dostupné z: <https://www.vspp.cz/wp-content/uploads/2017/05/zprava.pdf>
- [14] Tripadvisor: *O digitální platformě* [online]. [cit. 2020-04-22]. Dostupné z: <https://www.tripadvisor.cz/?fid=66d65309-6e24-4c4a-89bf-0bbfea2e3b58>
- [15] Yelp: *O digitální platformě* [online]. [cit. 2020-04-22]. Dostupné z: <https://www.yelp.cz/about>
- [16] Kolo: *Bikesharing* [online]. [cit. 2020-04-22]. Dostupné z: <https://kolo.cz/clanek/bikesharing-v-ceske-republice>
- [17] Auto: *Carsharing* [online]. [cit. 2020-04-22]. Dostupné z: <https://www.auto.cz/sdileni-aut-v-cesku-jake-modely-lze-pujcit-kde-a-kolik-carsharing-stoji-130648>
- [18] KRULIŠ, Kryštof a Alice REZKOVÁ. Analýza vybraných sektorů sdílené ekonomiky v České republice. *Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR* [online]. 2016 [cit. 2020-04-22]. Dostupné z: <https://www.mpo.cz/assets/dokumenty/55423/63472/653276/priloha001.pdf>
- [19] Chytrá auta: *Využívání míst v automobilu na delší vzdálenost* [online]. [cit. 2020-04-22]. Dostupné z: <https://www.chytraauta.cz/carsharing-ceska-republika-201701/>
- [20] Ubereats: *O digitální platformě* [online]. [cit. 2020-04-22]. Dostupné z: <https://www.ubereats.com/cz>
- [21] Livali: *O digitální platformě* [online]. [cit. 2020-04-22]. Dostupné z: https://www.livali.cz/?utm_source=prclanek&utm_medium=refresher&utm_campaign=predstaveni_livali

- [22] Eatwith: *O digitální platformě* [online]. [cit. 2020-04-22]. Dostupné z: <https://www.eatwith.com/>
- [23] Toursbylocals: *O digitální platformě* [online]. [cit. 2020-04-22]. Dostupné z: <https://www.toursbylocals.com/TBL/WebObjects/ToursByLocals.woa/1/wa/searchHomepageForToursInPlace>
- [24] Xplor: *O digitální platformě* [online]. [cit. 2020-04-22]. Dostupné z: <https://www.xplor.app/cz>
- [25] Kurzy: *Povinnosti poskytovatele ubytovacích služeb na principu sdílené ekonomiky* [online]. [cit. 2020-04-22]. Dostupné z: <https://www.kurzy.cz/zpravy/526097-ubytovaci-sluzby-sdilená-ekonomika-airbnb-booking-com-informacni-letak-verejneho-ochrance/>
- [26] Tourism marketing and management: *Výhody peer - to - peer ubytování* [online]. [cit. 2020-04-22]. Dostupné z: <https://www.tourismmarketingandmanagement.com/2017/06/05/sharing-economy-tourism-need-understand-peer-peer-accommodation/>
- [27] Az data: *Rozdíl poskytování ubytovacích služeb a pronájmu* [online]. [cit. 2020-04-22]. Dostupné z: <https://www.az-data.cz/clanky/airbnb-ti-druzci-rozdily-mezijajem-ubytovacimi-sluzbami-zdaneni>
- [28] Jak na etrzby: Evidence EET [online]. [cit. 2020-04-22]. Dostupné z: <https://www.jaknaetrzby.cz/eet/o-cem-se-mluvi/zmena-pravidel-pro-pronajem-bytu-pres-airbnb-ci-booking.com/>
- [29] Portál pohoda: *Podnikání* [online]. [cit. 2020-04-22]. Dostupné z: <https://portal.pohoda.cz/pro-podnikatele/uz-podnikam/ubytovani-nebo-najem/>

- [30] News Airbnb: *O digitální platformě* [online]. [cit. 2020-04-22]. Dostupné z: <https://news.airbnb.com/about-us/>
- [31] News Airbnb: *Vznik platformy* [online]. [cit. 2020-04-22]. Dostupné z: <https://news.airbnb.com/fast-facts/>
- [32] Ty internety: *Fungování Airbnb v ČR* [online]. [cit. 2020-04-22]. Dostupné z: <https://tyinternety.cz/startupy/airbnb-ukazalo-ceska-cisla-a-porada-prvni-prazske-setkani/>
- [33] Cz LinkedIn: *O digitální platformě* [online]. [cit. 2020-04-22]. Dostupné z: <https://cz.linkedin.com/company/homeaway>
- [34] HomeAway: *Fungování* [online]. [cit. 2020-04-22]. Dostupné z: <https://www.homeaway.com/info/homeaway/owner-marketing/how-it-works/>
- [35] FlipKey: *O digitální platformě* [online]. [cit. 2020-04-22]. Dostupné z: https://www.flipkey.com/pages/about_us/
- [36] Facebook: *O digitální platformě* [online]. [cit. 2020-04-22]. Dostupné z: https://www.facebook.com/pg/flipkey/about/?ref=page_internal
- [37] Womanthology: *O digitální platformě LoveHomeSwap* [online]. [cit. 2020-04-22]. Dostupné z: <http://www.womanthology.co.uk/debbie-woskow-ceo-founder-love-home-swap-entrepreneurship-future-collaborative-consumption/>
- [38] Cntraveler: *Fungování LoveHomeSwap* [online]. [cit. 2020-04-22]. Dostupné z: <https://www.cntraveler.com/stories/2016-01-12/love-home-swap-is-airbnb-for-grownups>

- [39] LoveHomeSwap: *swapové body* [online]. [cit. 2020-04-22]. Dostupné z: <https://www.lovehomeswap.com/how-it-works>
- [40] Couchsurfing: *O digitální platformě* [online]. [cit. 2020-04-22]. Dostupné z: <https://www.couchsurfing.com/about/about-us/>
- [41] Idnes: *Pravidla pro couchsurfera* [online]. [cit. 2020-04-22]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/cestovani/kolem-sveta/couchsurfing-globalni-revoluce-v-cestovani.A100222_172615_igsvet_hig
- [42] Tim blog: *Pravidla pro hostitele* [online]. [cit. 2020-04-22]. Dostupné z: <https://tim.blog/2013/01/16/how-to-travel-through-20-countries-with-free-room-and-board/>
- [43] Veřejná databáze Českého statistického úřadu: *Počet klasických ubytovacích zařízení v ČR* [online]. [cit. 2020-04-22]. Dostupné z: https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt&z=T&f=TABULKA&ds=ds1367&skupId=1247&katalog=31742&pvo=CRU02-L6&c=v3%7E8__RP2019&v=v1363__KAT__154__1&str=v1363
- [44] Veřejná databáze Českého statistického úřadu: *Průměrná cena za noc v ČR* [online]. [cit. 2020-04-22]. Dostupné z: <https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt-parametry&z=T&f=TABULKA&sp=A&skupId=1793&katalog=31779&pvo=CEN10>
- [45] Český statistický úřad: *Ubytovací zařízení v ČR* [online]. [cit. 2020-04-22]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/cestovni_ruch

- [46] Irozhlas: *Regulace sdílené ekonomiky* [online]. [cit. 2020-04-22]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/komentare/airbnb-sdilená-ekonomika-rychlikova-komentar-praha_1905141756_pak
- [47] Banky: *Definice kolaudace* [online]. [cit. 2020-04-22]. Dostupné z: <https://www.banky.cz/realitni-slovník/kolaudace/>
- [48] Ipsos: *Výzkum využívání služeb poskytovaných na principu sdílené ekonomiky* [online]. [cit. 2020-04-22]. Dostupné z: https://www.ipsos.com/sites/default/files/ct/news/documents/2018-04/tz_ceska_asociace_sdilene_ekonomiky_ipsos_12.4.2018.pdf
- [49] Investiční web: *Podíl Čechů využívající sdílenou ekonomiku* [online]. [cit. 2020-04-22]. Dostupné z: <https://www.investicniweb.cz/news-podil-cechu-vyuzivajicich-sdilenou-ekonomiku-stoupl-na-tretinu/>